

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Insereži: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, predtiski, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroka, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popusti.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačati . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 100 po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprajema le podpisana in zaštetno frankovana.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poslana plačana v gotovini.

Dr. Dinko Puc:

Razdelitev Slovenije.

Iz Beograda smo izvedeli, da se je ministrski svet, sklepajoč o ustavi, odločil, da se tudi Slovenijo razdeli v dve pokrajini. Oziroma se je pri tem na to, da se bo tudi ostala država razdelila na manjše pokrajine, katerih večina po velikosti ne bo dosegala niti »kranjske«, niti »štajerske« pokrajine.

Gotovo je, da prinese ta razdelitev s seboj mnogo dobrega. Lokalni interesi bodo boljše zastopani in zlasti na Štajerskem odpadke marsikak povod za pritožbe, katere se sedaj čisto ponavljajo, češ, v Ljubljani se za nas premalo brigajo. V Ljubljani nas premalo poznajo.

Važen razlog za tako razdelitev je morda tudi ta, da bi se s tako razdelitvijo izpodrežale korenine eventuelne slovenske separatizma, ki bi se, če bi, česar nas Bog varuj, zavladal v Sloveniji, vsekakor prelo postavil v nasprotje z drugimi plemeni, ako bi bila upravna jedinica močnejša.

Na drugi strani pa je upoštevati tudi slabe strani take razdelitve in objektivno presoditi, kaj bi bilo za naše razmere boljše.

Ne smemo pozabiti, da se nahaja Slovenija v povsem izjemnem položaju. Ležeča na najbolj eksponirani strani države, obdana okrog in okrog od neprijateljev, je vsled koroškega plebscista in rapalske pogodbe postala torso. Odrezana od morja, se bo morala vedno boriti za svoj gospodarski obstanek. Danes se posledice omenjenih dogodkov ne čutijo, toda v par letih bomo morali

napeti vse sile, da se vzdržimo in ne zaslužimo znova tujemu kapitalu.

Skupna uprava prizadetih krajev bi se mi z ozirom na to zdela primernejša, ker je lažje delati po enem načrtu, ako je na čelu vse Slovenije ena močna roka, kakor iskati sporazuma med dvema glavama.

Tudi vprašanje aprovizacije bi bilo lažje reševati v skupni upravni jedinici.

Kar pa je zame odločilne važnosti, so naši neodrešeni kraji. Celokupna Slovenija bo vedno bolj čutila, da imamo pred seboj še veliko in zvišeno nalogo, kakor posamezni njeni kosi, ki se bodo brigali vedno bolj za zadeve čisto provincialne značaja. Celokupna Slovenija se bo vedno čutila dirneno, posamezni deli se bodo čutili kot celote. In kakor smo bili pod Avstrijo, tako bomo zopet postali Kranjci in Štajerci ter pozabili na Korošce in Primorce, kakor smo svojedobno pozabili na Prekmurce in beneške Slovence.

Pot do popolnega inoslovenskega mora iti na vsak način preko lokalnega patriotizma! Cim prej pozabimo, da si Gorjanci, Kranjci ali Štajerci, tem prej postanejo dober Slovenec. Šele potem pa boš mogel postati dober Jugosloven!

Pa so še drugi razlogi, ki govorijo proti razdelitvi. Ali navedeni se mi zdijo najvažnejši in toliko tehtni, da se mi zdi, da je to vprašanje vsekakor potrebno temeljiteje študija in razpravljanja, predno se odločimo za korak, ki bo za dolgo let odločal o razvoju naše ožje domovine.

karsko. Šele tedaj bomo lahko govorili o naši politični zrelosti.

Zgodovina nas uči in pri raznih sosedih vidimo, da je blagostanje državljanov le tam veliko, kjer so visoko razvite industrija, trgovina in obrt. Če hočemo to doseči, potrebujemo državnik, ki bodo imeli za to smisla in zmoglosti in ki bodo našli v svojih državljanih v ta namen potrebno sodelovanje, razumevanje in podporo. Da presega lahko velika masa malo šolanih ročnih delavcev daleko naše srednje sloje, nam najbolje priča Nemčija. Tam delajo njeni navadni delavci ure in ure zastoni na korist domovini, ki naj se čim prej gospodarsko dvigne. Visoko razumevanje za narodno gospodarstvo so pokazali pri zadnji stavki tudi angleški rudarji. Tudi njih vsestranska politična šolanost visoko presega naše srednje stanovce. Pri nas pa se agitira za burno delo!

Da je pri današnjem našem gospodarskem položaju vseobča nezadovoljnost jako velika, vemo vsi. Da pa je treba več delati, več producirati, tega ne sliši nihče. Dolžnost vladajočih moči je, da s pametnim gospodarstvom skušajo ljudsko nezadovoljnost ublažiti in pojasniti lažkom vzroke tega gospodarskega položaja. Le tako lahko ubijemo tisto slabo razpoloženje in zabavljanje na najbližjega, ki se dotičnemu nevedno zdi vsa črna kriv slabih razmer. Na ta način pa se tudi nalahke zainteresira naširše sloje za razumevanje ter deansko podpiranje narodnega gospodarstva.

Tudi naše politično časopisje se premalo zanima za gospodarske probleme. Potrebno bi bilo, da začne skrbeti za sistematično vzajanje svojih bralcev.

Ko se je početkom junija naš denar naenkrat za 50 odstotkov izboljšal (finančni minister je namreč prodal nenadoma na borzi 20 milijonov frankov), tedaj je začelo časopisje poročati o padanju cen. Istočasno je šla v svet tudi vest o izbornem stanju naše letine in vladne krize takrat slučajno nismo imeli. Tudi ti dve stvari sta ugodno vplivali na položaj na denarni borzi. Finančni minister je tistokrat celo izrazil upanje, da se dinar zenači s francoskim frankom. Da pa ni tisto interveniranje na borzi imelo obečane uspeha, vidimo danes. Nasprotno je fin. minister s svojim poizkusom kar čez noč oškodoval pridobitne kroge vsled nenadno povzročene padca za milijone in milijone. Razumljivo je, da so taka presenečenja narodnemu gospodarstvu le jako škodljiva. Tako

čisto po nepotrebnem uničujemo zaradi izgub pri tečajni razliki tisoče in tisoče narodnega premoženja, kakor tudi omajemo zaupanje domačega in inozemskega kapitala. Kupčevalske panoge vsled takih skokov nimajo nikakega zaupanja več v stalnost našega gospodarskega položaja in so posledično sila previdni ter nezaupni pri vsaki kupčiji.

Danes lahko konstatiramo, da svetovno padanje cen ni posebno veliko ter da smo le nekoliko na boljšem kot smo bili pred letom dni. Tendence padanja sicer obstoja, vendar v toli majhni meri, da se to skoro ne pozna. Izrečno je treba poudariti, da je za enkrat pri nas edina možnost, da se cene znižajo, padec tečajev tujih valut. V kolikor smo pred meseci ceneje kupovali oziroma se danes ceneje kupujemo blago, kot pred letom, je to posledica tečajne razlike pri inozemskih valutah. K nam se importira skoro vse blago, ki ga moremo rabiti. Šele po tvorniški predelavi: dalje dobivamo iz inozemstva kolonialno blago in mnogo surovin. Zaradi tega je jasno, da je to blago tem ceneje, čim ugodneje kupimo franko, dolarje, češke kruno, lire in drugo valuto. Kot protitež za tisto malenkostno izboljšanje naše valute smo dobili vse polno novih davkov in povišanih raznih tarifov in je zaradi tega povsem jasno, da se cene niso moge znižati.

O organiziranem odiranju pišejo lahko samo strokovnjaki, ki poznajo današnje kupčijske razmere morda iz viške šole in imajo osebne zveze samo z veržniki in spekulanti, kjer so dobili svoje informacije, ka-

ko se »zaslužijo«. Le tako je mogoče, da časopis, ki ima na naslovni strani zapisano: »dnevnik za gospodarstvo itd. in ki obeta postati zaradi svojih točnih in vsestranskih gospodarskih poročil dober pospeševatelj gospodarskega razvoja ter vrlo potreben informator, more pisati: . . . med tem ko bodo trgovci porabili povisane carine za dobrodošel izvoz za brezmejno povisane cen«. Tudi različni nasveti in pritožbe, ki jih zadnje mesece prihajajo časniki iz vrst bralcev, kažejo popolno nepoučenost. Izra bišnaga plota kličejo izvestni teoretiki na pomoč vse od vlade in veržniškega urada tja do poslednjega tržnega stražnika. To pač pomaga, kadar hoče kaka veržniška pišavka ali nesoliden trgovec preveč zaslužiti ali kaka branjevka čez mero odirati — reda in zakonov, po katerih se morajo vršiti svetovni gospodarski pojavi, pa to ne izpremeni. Ljudje ne smejo biti imeni, da bodo cene takoj nizje, če berejo, da je na liverposki borzi padla cena bombazu za nekaj točk. Dotično blago leži namreč tedaj, ko se sklepajo take kupčije, še bogve kje v Avstraliji ali na še raste, tako da pri današnjem položaju nihče ne ve, kakšna bo cena takrat, ko se bo iz dotične surovine izdelovala manufaktura, ko se bo prodajala v Ljubljani.

Jasno je torej, da nam edino izboljšanje našega denarja mora prineseti začeljeno pocenitev. Koliko se tozadevno trudi naša vlada, nam je znano; če pa vkljub temu ne opravi mnogo, se da iz tega le sklepati, da stvar ni tako enostavna, kot mislijo laiki in razni gosliniški politiki.

I. K—č (Ljubljana):

Cene so padle.

Ta glas je počil nekako začetkom junija. Zaupno gledajoč v bodočnost, so se ljudje veselili mističnih sil, ki so povzročile nenadno pocenitev; nihče pa se ni vprašal, zakaj in čemu naenkrat taka izpremenba. Kot pri mnogih drugih prilikah, se je tudi v tem slučaju pokazala zopet vseobča plitkost našega gospodarsko političnega pojmovanja.

Tu smo še zelo nezreli. To čutimo sedaj, ko si sami gospodarimo. Na vseh koncih in krajih nam manjka strokovno izobraženih voditeljev za gospodarsko politiko. Časi so se pač izpremenili. Svetovna vojna oziroma socialna revolucija, ki je globoko pretresla vse naše življenje, nam je

pustila mnogo neljubih posledic, posebno na gospodarskem polju. Toda kadar čuti posameznik kako tako posledico na lastni koži, daje duška svoji bolesi navadno na način, ki kaže, da nima še gospodarsko politične zrelosti.

Narodne voditelje in naše časopisje čaka torej še velika naloga in mnogo dela. Skrajni čas je, da se zdrani naše ljudstvo iz omalovaževanja vsega gospodarsko političnega pokreta. Šele tedaj, kadar bo zanimanje naših ljudi za vse raznovrstne panose politike, torej tudi gospodarske, tako veliko in vsestransko, kot je sedaj na primer za stran-

borja že odmevalo udomačene Devjanki.

V gledališču se je naselila umetnost, in danes smo na ta hram umetnosti, ki hrani in nudi toliko legega in dobrega, lahko ponosni.

Imeli smo večje prireditve naše godbe, zrinjsko - frankopanski dan in orlovski in sokolski tabor in regentov sprejem in vse polno užitkov pri nastopih priznanih velikih umetnikov, ki so obiskovali naš Maribor.

Da, kulturni zgodovinar bo moral Mariboru zabeležiti, da se v svetnem oziru v prvih dveh letih po preobrtu ni nikjer toliko zgodilo, kakor tukaj, kar je tem večjega pomena in vrednosti, ker se je moralo vse nanovo in skoro iz nič graditi.

O upodabljanju umetnosti do danes v Mariboru in našem Štajerju sploh ni bilo mnogo videti in čuti. Kakor da je ne bilo treba in ne bi imel nihče smisla zanjo! Umetniške razstave sploh še ni bilo v Mariboru. A že lani mi je agilni naš slikar Cotic namignil, da moramo prirediti razstavo umetnin. Te ideje se je trdno oklenil. Čimdalje je bival tu, tembolj je bil uverjen, da morajo v teh lepih krajih, kjer vsak kotiček v vsakem letnem času pomenja človeku čim več in lepoto, živeti ljudje, ki imajo odprte oči in vzprejemljivo dušo za naravno to našo lepoto.

Z neumorno doslednostjo se mu je posrečilo izslediti — no v atelijah,

temveč v tihih sobah — tih umetnik in zbral je šopek pesmi in pesmic, ki sta jih v skromnem zatišju našega Štajerja napisala v ljubezni do lepe umetnosti čopič in čisto.

In tako ni naš slikar Cotic samo oče I. umetnostne razstave v Mariboru, temveč je tudi utemeljitelj vseh prihodnjih enakih razstav in obenem ustanovitelj društva »Grahara«, to je društva upodabljanja umetnosti v Mariboru.

Mislil, da ni vsi, ki živimo v tem lepem kraju našega Štajerja in ki nam je na srečo njegov kulturni procvit, se z g. Coticem vred bolj veselimo tegale malega današnjega začelka, kakor so se veselili vsi mnogobrojni umetniki svojih zadnjih velikih razstav v pariškem Salonu, v »Kunstlerhaus« in »Secession« na Dunaju in v Jakopičevem paviljonu.

To je naš začetek, skromna kal, ki pa je pognala iz zdravega živega jedra. Pisanih cvetk nam je nabral g. Cotic in jih povezal v priprosto, a dehteč šopek.

Naj omenim nekoliko umetnikov, ki so razstavili, da jih z Vami kratko seznanim:

Inž. Baumgartner. Rimske Toplice. Akvarelist novejšega doba. Zelo empatičen. Njegov učitelj je bil prof. Marčić.

Prof. Cotic. Tržačan. Dunajsko akademijo dovršil 1912, njegova prof.

katerej Slovenec in posten Nemoč naril proti svojem prepričanju, da bi prišel pod Avstrijo, če tudi ga je srec vleklo v Jugoslavijo.

Ko je generalni vikar g. Matija Randl v Doberlivici izdal za pas A pastiški list, ki se je prečital v nedeljo pred plebiscitom po vseh cerkvah in poljudno razložila vsebina, kakšen pozoren ima plebiscit tudi glede katoliške vere, je dvignil škof Hefter takoj, se pred plebiscitom, v glasilo krščanskih socialcev »Kriemler Tagblatt« svoj karajoči glas nudi to predrznoščjo generalnega vikarja. Po njegovem mnenju se je osmelil zlorabiti prizvode, ker je predočil Slovence nevarnost tudi v verskem oziru, če zatujejo svoj rod.

Vsebinska dotičnega pastirskega lista je bila nadvse objektivna in pisana v strogo katoliškem duhu. Za blagor

sta bila znana slikarja Allemand in Baecher. L. 1913 imenovan na realni v Zadru, po prevratu imenovan na gimnaziji v Mariboru. Portretist in pokrajinar. Ima moderna dela. Dela z lopatic.

Kos Ivan, je še na praksi akademiji.

Kranjc Franc, postar pri Sv. Lovrencu. Samost. akvarelist.

Janovsky Karlovič Ivan, redom Ceh, že nad 20 let v Jugoslaviji, 10 let v Črni gori, 10 let v Opatici. Začet študije v Pragi in jih dovršil v Monakovem. Bil je že prebran. Pokrajinar. Njegovo veselje in življenje je morje. Pri njem se opazi prehod iz stare šole v novo.

Janovsky Kleimond, že na prejšnjega, ima obrtno šolo v Pragi. Jako dobra za bakroreze.

Janovsky - Simon - Blumenau. Pastel. Moderna. Begunka iz Rusije. Studirala v Moskvi. Mladic Špelca, učiteljica na zavodu »Vesna«. Akvarelistinja. Samoukinja. Tehnika v akvaru zelo dobra.

Stiplošek in Vidmar, oba učitelja. Prvi sedaj v Mariboru, drugi pri sv. Rupertu. Oba jako nadarjena in izvrstna v tehniki (kakor Wagner in Verdi v muziki). Stiplošek dela z lopatic. Vidmar z lazurami. Oba samouka. Stiplošek dela zdaj že par mesecev z Coticem.

Feniks Maribor.

Nagovor generala Rudolfa Maistra ob otvoritvi I. umet. razstave.

Naš Maribor ima nekaj priprosto in naravno prikupljivega s svojimi gorkimi, a vendar sramežljivo skriviti spomeniki iz pretekle in polpretekle dobe. Pred vojno je nudil toliko porodne romantike, da če si tujec stopal v mraku po njegovih mirnih ulicah, si nehoti pričakoval, da se prikaže zdaj padzaj izza vogla bradat stražnik s helebardo in zaureženo svetilko ter te ustavi. V skladu s tem Mariborom so bili njegovi prebivalci. Iz podedovane navade so bili v želji po duševnih užitkih malo prekonservativni in prebahato mirni. Bili so zadovoljni, da so jih v tem pogledu ni preveč in pregozlostkrat razburjalo. Zato se niso šele mnogokrat muze po tohle ravno njim namenjenih prostorih, kakor bi bilo pač pričakovati. Le lahko veselje, ples in penecje vino so imeli po navadi vstop v te dvorane. Le včasih se je oglasila vokalna glasba, tamle v sosednji hiši je bilo le za silo dobro gledališče in včasih se je javil na prehod kak umetnik.

Kakor da bi bila tiščala nepoznanca, a močna sila v Mariboru k tlom vsak poiskus k zvišenim duševnim letom.

In naposled je dolgotrajna vojna še te utripajoče iskricke zadržala v pekelu.

Potem pa je prišel preobrat in z njim je nastopila v vseh krajih nova doba — vsa svetla in gorka. Duše naših kulturnih delavcev so zavrisnule, v Pohorju je jeknil hrast, je zašumela bukev, zvonko so zapele Slovenske Gorice, tiste lepe slovenske gorice, v katerih čepi za vsakim grmom pesmica in steza ročici proti samcatemu potniku in ga vabi, da jo dvigne iz zatišja.

Naš pesnik Glaser bo moral raztegniti svoja pohorska potovanja tudi na Slovenske gorice in zbrati vsotnikov in prijateljev, ki nam prinesejo tudi od tam zlatih zakladov.

Kar samo od sebe je vzkipelo novo življenje, kakor vrelce in nihče ni vprašal, zakaj in odkod.

Saj je ves ta naš zeleni Štajer tako hrepenel čaka duševnega preobrata in poleta, kakor nestrno čaka spomladi popje, da sme biti iz svoje posteljice in vzkipeti proti zlatim živim solčnim žarkom.

Tako se nam je odprla duša, da je kar sijalo iz nje. Na delo! Na plan! Toda nismo posnemali, — ne, svojo pot smo šli.

Naš marljivi organizator na glasbenem polju, Oskar Dev, je knalu po prihodu v Maribor zbral svoje počete tičice in postavil temelj marljivi in plodoviti naši »Glasbeni Matici«. Iz Slovenskih gor, iz Maribora in Po-

Koroških Slovencev toliko vneti in blagi generalni vikar, ki je moral pred razdijano družbo volkverovcev leta 1919. Bežati in jim prepuštili vse premoženje, je bil kot višji dušni pastir gotovo upravičen, da se je oglasil v oddoljnih trenutkih.

Toda zadel ga je anathema krškega škofa: sivolasi generalni vikar in proš doberlavske, ki je toliko ljubil svoj narod, je moral pod tem pritiskom odstopiti.

Tako torej: na eni strani ukaže krški škof moliti, da pride vse pod piket-havbo, na drugi strani pa ne sme generalni vikar, ki je bil višji dušni pastir, podčuti svojih vernikov, kakor mu velevala stan in vest.

Krški škof je šel še dalje. Zaukazal je, da se morajo po vseh cerkvah koroške dežele, torej tudi v pasu A, po prigorjanih zmagi Nemcev, obhajati zahvalne pete maše, ker so tudi Slovenci prišli pod lačno in bankerotno Avstrijo. To je pač resnična zloraba katoliških obredov, obenem pa nečuvno maščevanje nad vsemi slovenskimi duhovniki, ki so morali sebi v zasmeh in skrajno poniževanje zahvaljevati se v cerkvi pred vsemi župljani, da se niso izpolnile njih goreče želje in da so znova zasluženi z vsemi zvestimi Slovenci krutemu Nemcu. Večja ironija je pač težko mogoča.

A kaj je storil za našo pravdo lavantinski škof dr. Mihael Napotnik? Po rodu Slovenec, je vsled svoje nadarjenosti in svojega nastopa dosegel visoke cerkvene časti.

Velik del pasa A, takozvani velikovski okraj, ki obsega celo Podjurnsko dolino in se na severu razteza do visokih Dječ, na jugu pa do vrhov si-ve Pece in starega Obirja, je spadal od leta 1786. do 1859. pod lavantinsko škofijo.

V tem okraju, kakor tudi v ostalem delu pasa A, stanuje blago slovensko ljudstvo, ki je svoje vero in narodnost ohranilo le zaradi tega, ker je imelo za koristi župljanov toliko vnete in po-zrtvovalne slovenske duhovnike.

Kot višji duhovni pastir bi moral torej lavantinski škof imeti največji interes na tem, da ostane to ljudstvo v Jugoslaviji posebno, da velikovski okraj pripade zopet k lavantinski škofiji. Tako bi bilo zanjdeno, da se to ljudstvo ne odtuji svojemu narodu in s tem tudi ne svoji veri. Po besedah Sr. Pisma: »Idite in učite vse narode,« bi moral skrbeti, da uči slovensko ljudstvo slovenski škof in ne nemški, kar je krški bil in bo ostal. Toda dr. Napotnik se za našo pravdo ni brigal.

V plebiscitnem ozemlju se ni pokazal nikdar v javnosti, da bi navduševal ljudstvo v njemu lastnem življenju, kakor je to storil ljubljanski škof na taboru v Sinčevsi dne 15. avgusta 1919.

Kronika nam ne pove niti tega, ali je škof dr. Napotnik prispeval vsaj kakšnim zneskom za koroški plebiscit; eno pa je gotovo, da ni dal nobenega navodila podrejenim duhovnikom, da bi razložili pomen plebiscita tudi v verskem oziru širšim krogom v cerkvi, da bi se vzpodbujalo ljudstvo k prispevanju zneskov in bi tako pomagalo k zmagi. Zato se je zgodilo, da so širši krogi ostali o vsem važnem gibanju popolnoma nepoučeni, ker listov na čitajo vsi. Vsi krogi razumejo le to, kar se jim pove v živi besedi. Lavantinski škof dr. Napotnik je ostal popolnoma pasiven in brezbrizen, ker mu manjka vsako nacionalno čustvo.

Mnuno je vse in kar je izgubljeno, je izgubljeno, tudi po krivdi teh dveh škofov. Dobro je, da se v naši tužni zgodovini ne pozabi!

Telefonska in brzotlačna poročila.

DRŽAVNI ODBOR.

—d Beograd, 10. dec. Državni odbor je imel včeraj sejo, na kateri se je razpravljalo o delu volilnih odborov. Dosedaj so znani že vsi rezultati razen podobnih števil za pet mandatov. Državni odbor bo imel še nekaj sej pred konstitucijo.

POSLOVNIK.

—d Beograd, 10. dec. Današnje službene »Novine« prinašajo v obliki navedbe začasnih poslovnikov za konstituanto ki so ga podpisali vsi ministri. Po tem poslovniku bo predsedoval prvemu sestanku konstituante dne 12. t. m. ob 10. dopoldne po letih najstarejši poslanec. Ko se razdele poverilnice, se seja zaključuje. Naslednja seja bo v ponedeljek 13. t. m. Na tej seji se izvodi verifikacijski odbor, ki bo sestavljen iz 20 članov, ki bodo morali dokončati svojo nalogo v sedmih urah. Tiskano poročilo odbora se razpošlje vsem poslancem. 24 ur na to se skliče naslednja seja konstituante, na kateri se vrši verifikacijska debata. Po verifikacijski debati položijo poslanci nastopno prisego: »Jaz (ime) prisegam pri edinem Bogu in vsem, kar mi je po zakonu najsvetejše in na tem svetu najmilnejše, da bom v svojem poslaniškem delu imel vedno pred očmi samo dobro kralja, naroda in edinstva države po moji vesti in znanju.« Klavzule v prisegi niso dovoljene. Dokler poslanci ne prispejo, ne morejo vršiti svoje poslanske dolžnosti.

RADIKALNI KLUB.

—d Beograd, 10. dec. Radikalni klub je imel sredi sejo, na kateri je bil izvoljen za predsednika Nikola Pašić, za podpredsednika Stojan Protić in za tajnika dr. Manojlović. Klub je pustil Pašiću proste roke, da vodi pogajanja glede sestave vlade. Zdi se, da bodo tudi demokrati zadovoljni s tem, da postane Pašić predsednik vlade. — Pred dvema dnevnoma je Pašić konferiral s Pribeževićem.

ZA IZPOLNITEV RAPALLSKE POGODBE.

—d Rim, 9. decembra. Ministrski predsednik Giolitti ter ministri Sforza, Bonomi in Secchi so se posvetovali o reškem vprašanju. Kakor poročajo listi, se ministri popolnoma strinjajo v tem, da se mora rapallska pogodba izpolniti in da se zatorej ne more pripisati kvaternarskega regensa, ako bi D'Annunzio vstrajal pri tem, da se da temu priznavanju pomen aneksije.

Napotnik, znani kipar iz Ljubljanske razstave. Zavedna pri Soštani.

Vokač, samouk. Uradnik juž. želez. Kot častnik je bil dalj časa v Bosni in ima iz teh krajev razne akvarele.

Janžekovič Tomaž. Ima predstavitelje. Zanimivo je pri njem, da je gluho. Ima en kip in portret.

Žabota Ivan. Ima eno najboljših del v ravstvi. Ze premiran.

Pistor, Vuzenica. Znan portretist, zelo plodovit. Je še stare šole.

Razen teh: Passini, modern, Rozmanit, moderna, Tschare, akvarelist, Hambock, izborni karikatelist, Kobilansky, Coroni, Cozzi in drugih mnogo.

Vsaka razstava umetniških proizvodov je znak in priča vzvišenosti duševnih kvalitit dotičnega naroda in je upravičeno njegov ponos. Obiskovalcu je razstava velika šola za bistrenje duha in za vzpodbujanje lepe umetnosti. Umetniku pa daje razstava priliko v primerjavi spoznavati in presojati samega sebe in lenem prijateljskem tekmovanju izpolnjevati lastno višino umetnosti ter tako lažje doseči zaželjene cilje — doseči cilje v vzvišenem boju brez uničevanja.

Naj tudi ta Coticova razstava doseže svoj vrhunec cilji Naj in Prek-

tem, da se mora rapallska pogodba izpolniti in da se zatorej ne more pripisati kvaternarskega regensa, ako bi D'Annunzio vstrajal pri tem, da se da temu priznavanju pomen aneksije.

ARETACIJA MADŽARSKEGA KOMUNISTA.

—d Bologna, 9. dec. (Stefani.) Policija je pri madžarskem državljanu Covachu, ki je bil včeraj pri ženi Bele Kuna aretirana, zapisala spise, ki se nanašajo na uvedbo akcije na korist madžarskih komunistov v Italiji, na Dunaju in internirancev na Madžarskem. Kakor tudi na korist komunistov in proti belemu terorju na Madžarskem.

—d Rim, 9. dec. (Stefani.) V zbornici je državni podtajnik Corradini odgovoril na vprašanje socialističnega poslanca zaradi aretacije madžarskih komunistov v Bologni in izjavil: Poslanec Bucco je ob svojem povratku iz Avstrije privedel s sabo ženo in sva-kinjo Bele Kuna z izmišljenima imenoma. Ker je jamej za obe dve, je policija obema ženama dovolila prebivanje v Bologni. Zadnje dni so bili aretirani štiri Madžari, Covach, Seidenhofer, Friedbauer in Havas, ki so imeli stike z osebnimi, zapletenimi v dogodek z dne 21. novembra. Vršijo se sodne preiskave. — Socialistični interpellant trdi, da se oni štiri niso pečali s politiko.

MILLO ODPOTOVAL V RIM.

—d Split, 10. decembra. Iz Zadra prihajajo doslej še ne potrjene vesti, po katerih je admiral Millo odpotoval v Rim.

KOMUNISTIČNI NEMIRI IN STRAJKI NA ČEHOSLOVASKEM.

—d Praha, 10. dec. Kakor poročata »Prager Tagblatt« in »Bohemian« o včerajšnjih dogodkih v Ljudskem domu, so oblastveni organi pri zasodbi Ljudskega doma zadeli na velik odpor komunistov. Došli so orožniki in redarji poizkušali priti v hišo, so tam nahajajoči se komunisti gradili iz zabojev in ročnih vozčkov barikade pred hišnimi vhodi in so s kamni napadli orožnike, ki so prodirali z nasajenimi bajoneti. Pri hudem epopadu je bilo ranjenih 7 orožnikov, 3 redarji in nekateri civilisti. Naposled so orožniki zasedli poslopje. Redarji so odvedli komuniste iz

murja, iz Stajerja pa tja do Karavanke pritegne vse naše obmeje upodablja-joče umetnike k II. umetniški razstavi v našem kulturnem Mariboru! Naj bi v doglednem času izpremenil naš Maribor svoj grb tako, da bo njegov globček k tlom obnovo glavico dvignil in se vzpel kot kulturni naš senik k začemnu jugoslovenskemu seniku!

Fridoln Kaučič:

Pleteršnikov slovar.

Čil in zdrav na duhu in telesu je obhajal 3. decembra naš slavljeneec tiho in skromno svojo osem-desetletnico. Njegovo kratko biografijo je »Slovenski Narod« že prinesel. Mirno je živel jubilar, mirno, a plodovito.

Smoter svojega mirnega življenja je dosegel z ureditvijo in izdajo Slovensko-nemškega slovarja. Sad tega njegovega desetletnega truda živa ves slovenski rod. Z mravljeno pridnostjo je bogatil naš jezik na trdni podlagi narodne govornice in zgodovinskega razvoja in nalvečja njegova zasluga je, da se je naš slovenski ustanovila edinstvena, čista slovenska izreka, ve-

Ljudskega doma v skupinah; ob tem so se nekateri s silo upirali. Zvečer so se dogodili posamezni incidenti. Posamezne skupine so vdrle v Reprezentacijski dom in so zahtevale od gostov, naj se odstranijo iz restavracije.

—d Praha, 10. dec. Davi je jelo stavkati komunistično delavstvo praskih tvornice, da bi protestiralo proti vrnitvi tiskarne v Ljudskem domu zakonitim posestnikom. Komunisti so v skupinah šli po mestu in se naravnih krajev spopadli z redarji.

—d Brno, 10. dec. Brnski komunisti so proglasili za danes splošno stavko v znak protesta proti vrnitvi prasko delavske tiskarne zakonitim lastnikom.

—d Dunaj, 10. dec. Po vesteh listov iz Brna se je danes zjutraj pričela stavka delavstva, ki hoče s tem izraziti svoje simpatije in solidarnost praskemu delavstvu, ki tudi stavka. Gibanje stavke se je pričelo širiti in grozi ustavitvijo vse javno službovanje. Delo počiva v vseh obratih. Tudi delavci cestne železnice in elektrarne so se priključili stavkujočim. Dosedaj niso nikjer kršili miru.

—d Dunaj, 10. dec. »Neue Freie Pre.« poročajo iz Prage: Danes dop. se je pred poslopjem narodne skupščine zbralo približno 1000 oseb. Nekoliko pozneje se je tam priključilo še 2500 oseb, ki so korakale po ulicah z rdečo zastavo na čelu. Manifestanti so pretepali policista, kakor je bilo oddanih nekaj strelcov, ko so stražniki prihiteli svojemu tovarišu na pomoč. Več stražnikov je bilo ranjenih z bodali, kakor so stražniki približno šokrat ustrelili. Množica se je razpršila. Pet ali šest demonstrantov je obločalo. Od stražnikov je bilo ranjenih 8 mož, med temi eden smrtno ranjen. Opoldne je orožništvo izpraznilo ulice.

IZPREMEMBA MIROVNE POGODBE S TURČIJO.

—d Pariz, 10. decembra. (Brez-zično) Francoski zunanji minister je izjavil v odseku za znanje zadeve, da je za izpremembo mirovne pogodbe s Turčijo. Smirna mora gotovo pripasti Turčiji. Prebivalstvu mesta, ki govori druge jezike, se morajo zagotoviti primerna jamstva.

RAZOROŽITEV AVSTRIJE IN BOLGARIJE.

—d Pariz, 10. dec. (Wolff.) Poslaniški svet se je na včerajšnji seji bavil z vprašanjem razorožitve Avstrije in Bolgarije. Sklenilo se je da se razorožitev Avstrije pospeši. Namera Bolgarije, ustanoviti delavske bataljone, se smatra za kršitev neulljske pogodbe.

GRČIJI USTAVLJENI KREDITI.

—d London, 10. decembra. Državni podtajnik za zunanje zadeve je izjavil v spodnji zbornici, da je vlada ustavila Grški dovoljene kredite.

STRELI V BELGIJSKI ZBORNICI.

—d Pariz, 10. decembra. (Brez-zično) Na včerajšnji seji belgijske zbornice je nek mož na tribini petkrat ustrelil iz samokresa, da bi obrnil pozornost zbornice na krivično postopanje proti vojakom, ki so se vrnili iz vojnega ujetništva.

Druga plač zoonia.

Čitao sam u cenj. »Slovenskom Narod« od 2. t. m. dopis pod gornjom rubrikom, potpisani imenom: Istranin. Dozvolite mi, da Vam izrazim svoje začudenje.

Dakle po gospodinu »Istraninu« inteligencija se je grdnno ogrešila o naš narod u Istri, jer je prešla preko granice u Jugoslaviju, gde samo traži da udovolji svojim težnjama, t. j. da zasjede na bolju stolcu, o da bi si dobavila priznanje, slavu ili što slično, dočim je istarski narod ostao sam, da bude ugnjetavan i zatiran pod Italijanom i ... da proklinje svoju inteligenciju! Komplenat nije loš, osobito kada dopisnik trpa u jednu vreću i one, koji su zasvojevalno prešli i one koji su bili primorani otići.

Ali »Istranin« bi morao znati, da nije samo tobožnja inteligencija gojila nedu na određenje, već je ta vera in nada usajedna u sreću celokupnog naroda, koji ne čini nikakve razlike, bar u Istri, među sobom i svojom inteligencijom, jer ova bila uvek, jest

ljavna za knjigo in javno občevanje. Pri vsaki besedi je natančno določen naglas, zato je njegov slovar neizmerne cene za pravo izreko našega jezika. Toda Pleteršnikovega poglobljene dela ni treba hvaliti, dovolj je, ako prijemem, da je njegov slovar dosegel do one dovršenosti, s katero se mali slovenski narod lahko ponaša pred vsemi velikimi narodi. Z njim si je sam zgradil spomenik, ki ga zob časa ne bo razrušil.

Pleteršnika poznam še iz svoje mladeniške dobe. V počitnicah sem z očetom čestokrat zahajal v pisčlo-ko župnišče Ljubeznjivega in gostoljubnega gospoda župnika Ferdinanda Ramorja, kjer je bil Pleteršnik navadno navzoč. Natančneje sem se z njim seznanil v Ljubljani v dob, ko je urejeval besednik. Kot nadporočnik ljubljanskih domobrancev sem zahajal redoma na večerjo v slovečo Štrkljevo gostilno, tedaj še v majhni pritlični hiši v Kolo-dvorski ulici, ki smo jo nazivali »blatna vata«. Stalno omtizje so tvorili gospodje profesorji Bartel, Petelin, moj pobratim Pavlin ter deželna uradnika Uršič, Mikuš in jaz. Včasih

sada i biti će neprestano krv njegove krvi, put njegove puti. Niti ne proklinje narod svoju inteligenciju, već zajedno s njome tuguje nad gorkom sudbino koja ga je zadesila.

A i kako bi naš dobi narod u Istri proklinjao svoje sinove, što su ih Talijani proganjali, zatvarali, osuđivali, terali u internaciju po Sardiniji, palili im domove, rušili stanove, robili imetak? Zar smo krivi »Istranin«, jer smo spazili glava pred zunom novih gospodara? — Govorim za se i za svu množinu narodnih mučenika, koji bi, i te kako, rado bili ostali na rodnoj grudi, samo da su mogli. Ako ima nepoštenih sebišnjaka, a netko čuti potrebu, da se o njih očee, neka iznese njihova imena; ali ne ovako napadati sve bez razlike.

Duša je naroda dosta otrovana ratnim i izarastnim neprilikama; pa čemu dolevati još više gorčine, a bez uzroka?

Ne, ne, moj gospodine: narod se istarski ne treba seliti in neče; u Istri je njegov zavrtaj, njegov posed, njegov dom. Tamo će ostati, samo raditi i razvijati se, tamo čuvati in netiti svetli ogranj jugoslovenskog narodnog čustva, usprkos svih nečada i progona sa strane svojih današnjih zulumčara i usprkos kukavičluka svojih malodušnih printeja, kakav se prikazao i gospodin »Istranin«.

A inteligencija, toli ona, kojoj je bila data mogućnost, da ostane među narodom, koji ona, koja je morala preko granice, trpiti če i raditi zajednički s narodom i za narod. Samo treba, da šute zloguke sove i krivi proci, čije propovedi tako rado predskavaju italijanske novine u Trstu.

Dr. I. Z.

Neodrešena domovina.

— Iz Labina v Istri poročajo, kako so tam divljali D'Annunzijevo rokonjavci. Ko je prišla tja večja količina hrane in nekaj drugega blaga, je bilo hitro obveščeno o tem kvarnersko regentstvo. Poslalo je tja svoje ljudi, da so spravili to blago na Reko. Potem je prišla druga ekspedicija, ki je pobrala kmetov domače živali in vse drugo, kar ji je prišlo. Za »rekvirirano« blago so dali kmetom »bone« in jim slovesno obljubili, da bo vse v redu plačano. To se seveda ne bo nikdar zgodilo. D'Annunzio skrbi za vedno večjo čast in dobro ime Italije!

— Volitve v italijanski parlament v novih provincah se bodo vršile naobrž marca 1921. »Uradni list« je pričel volilni zakon. Volilec mora biti star 21 let in prebivati eno leto v občini, v kateri bo volil, računajoč od dneva veljavnosti volilnega zakona nazaj. Volilna pravica je splošna, enaka in direktna s proporcionalnim zastopstvom. Poslanec mora biti stari najmanj 30 let.

— O »odrešeni šoli« piše »Piccolo« in pripoveduje, kako se italijanska učiteljska zveza poteguje pri vladi za preureditev ljudske šole v novih provincah. Spomenica, katero so svojčas predložili vladi, poudarja važnost italijanske ljudske šole pod bivšim režimom, toliko važnejša je šola pod sedanjim. Pretekli teden je bilo v Rimu veliko učiteljsko zborovanje. Na njem so bili navzoči tudi delegatje iz Julijske Benečije. Na tem zborovanju so se znova poudarjala eminentna narodna važnost ljudskošolskega problema, to se pravi, ljudska šola med Jugoslaveni pod Italijo mora biti italijanska in delati pridno, da vzgoji v »odrešeni« provincali jugoslovensko ljudstvo po italijanski. Tako utegne biti izpolnjevanje Sforzevih obljub v varstvo jugoslovenske manjšine!

— Pisno iz Gorice. Mlad inteligent niče svojemu prijatelju: »Kako se počutim, hočeš vedeti. Mi tukaj, zapuščeni otroci Slave, v dolni solz vzdihujemo. S tem je vse povedano. Naha-jamo se v položaju, kakor malo šibko

dete, katero je kruta mati takoj po rojstvu zavrgla in ga v gorzu izpostavila, češ, ga že najde kak dobrosrčna volkulja. Vi, bratje, tam pa se zastrupljate v bratomorni borbi in si vežete drug drugemu oči s črno krpo in mašite usesa, da ne vidite in ne slišite, kako ginemo mi, Vaši bratje na jugu, Slovanska nesloga je kriva, da smo izgubili domovino! Z večnimi prepri ste nas zaigrali! In kake pravice ste nam dali? Obmetavajo nas z bombami pri kulturnih prireditvah, požigajo in z granatami nam podirajo naše domove. Oglubljajo nam sedaj krožnik makaronov v senci vislice. (un piatto di macaroni nell'ombra della forca, »Voce del Isonzo«) Mi smo že prodani, sedaj prodajate še sami sebe. Narod, ki si sam prezeva srčne žile in pušča kri, je narod samomorilec. Prizadeti, na katere so naslovljene te besede, naj pridajo pogledat k nam in prepričali se bodo še o marsičem drugem. Vse nam je ukradeno, le naše srce, naša trdna volja in naše solnce je ostalo.

— Kako so Italijani postopali s sodniki v Dalmaciji. Od 57 sodnikov, ki so bili v službi leta 1918, jih je bilo iz službe odpuščenih 33, nekaj je bilo interniranih, nekaj pa jih je pravčasno pobegnilo preko meje. Sodnik Aleksander Miović je bil aretirana v januarju 1919. V maju 1919 je bil obsolen v domstrno tečo radi zločina špijonaže na korist vlade v Splitu, t. j. jednega dela avstro-ogrškega cesarstva. Umrl je v ječi v Jakinu v Italiji koncem septembra 1919. Nekaj drugi je bil obsolen v domstrno ječo radi nabiranja dobrovoljcev v korist Srbije. Fran Petrečić iz Splita je bil obsolen radi špijonaže prošil pa je za pomilosoženje, ker je bil jetičen! Vojsko povelstvo se ga je usmislilo s tem, da mu je določilo kaznen — 20 let ječe.

— »Leza Nazionale« že živi in hoče tudi še nadalje delovati. Italijanski nacionalistični listi v Trstu pridno agitirajo za to proti Slovincem naperjeno šolsko družbo: mnogo podružnic po deželi se je že odzvalo pozivu in pridno se nabirajo prispevki za vzdrževanje Leze. V kratkem se skliče skupščina delegatov, ki se izreče o prihodnjem delovanju družbe. Listi povdarjajo, da so potrebe delovanja tudi v sedanjih časih prav velike. »Leza Nazionale« hoče razprsti svoje raznarodovalno delovanje v Trstu, po vsej Istri, po Gorškem in Notranjskem. Upa, da jo bo podpirala vlada in se bo moglo tako prav nazlo vršiti raznarodovanje Jugoslovanov potom italijanske ljudske šole in otroških vrtcev. Upamo, da se Italijanski naklepi razbi-jejo ob zavednosti Slovincem pod Italijo. Kajti ljudska šola je temelj obstoja Jugoslovanov na okupiranem ozemlju.

— Za tiskovni sklad »Edinosti« se je nabralo doslej 29.000 lir.

— Hodnik — Odenigo. Zastopnik reške države v Rimu se imenuje dr. Odenigo. Dolgo časa svojega življenja je pisal Hodnik. Ko pa je prišel D'Annunzio se je poleg drugih tudi pristni notranjski Hodnik izpremenil v Italijana. Iz Hodnika se je preitalijančil v Odenigo. Pa naj sedaj kdo reče, da Hodnik ni pravi Italijan!

— »Porcaro Croato«. Da so italijanski listi pred rapallskim sporazumom zmerjali Jugoslovence, temu se nismo čudili. »Piccolo« pa je te dni poročal, da so se v Dalmaciji visoki italijanski oficirji bratili s hrvatskimi svinjariji. Kdor je to čital, se je opravičeno začudil emu in si mislil: Na tak način se bo gradilo dobro razmerje med Italijani in Jugoslaveni?

— Iz Koroške piše mlad slovenski fant svojim staršem: »Posiljam Vam žalostne pozdrave iz ljube Koroške, ki je postala zopet tučeva last. Zopet smo sužnji! Ali nam ne bo nikdar usojeno živjeti svobodno? Nemčurji nas zmerjajo s Srbi, Landesverräterji itd. pretepaio nas po živinski. Prihajajo pred slovenske hiše, razbijajo po vratih, pljujejo slovenskemu človeku v obraz, ženske bijejo po hrbtu z dežniki, ako nimajo palic v rokah, zlagajo za Slovence sramotilne pesmi, povsod nas zasledujejo in hočejo, nas vse pogaziti čez Karavanke. Zamenjali smo eno, dve in desetkronske bankovce. Če je slabo žigosan, je šla krona za krono, če je pa dobro žigosan, 2.50 nemških kron za 1 jugoslovensko. Tobaka še ni bilo nič, moka je prišla po plebiscitu trikrat. Slovenci so jo dobili šele enkrat. Vedno groznejše je življenje pod nemški mgospodstvom.«

— Nemška tolovajstva na Koroškem. Velezastojni vodja koroških Slovincem Gregor Einapieler, proš v Tinja, je moral leta 1919. bežati pred podivjanimi volkverovci. Da so mu pokradli vso upravo, pri čemur so se posebno odlikovali lastni župljani, je razumljivo. Ko so naše čete zasledile ta kraj, se mu je posrečilo spraviti del svojega pohištva nazaj. Po nesrečnem izidu glasovanja je hotel rešiti svoje skromno premoženje v Jugoslavijo. Ko je došel v Tinja, so ga takoj napadli župljani, mu zabranili odpeljati pohištvo, deloma so ga odvzeli, češ, vse je njih last, deloma razbili; mogel je rešiti le dve omari in še te poškovdariti. Sivolasega 70letnega prošta, ki je vsakega sprejel s svojim njemu lastnim milim obrazom, so brali z nogami, mu pljavali v obraz, da bili z rokami in zaceramovali. Od jeze mora zavreči vsakemu kri, ko to sliši. Vprašati se mora, ali je to tista pravica, s katero hočejo Nemci osrečiti Slovence? Huje počel ni med Čulakafri! — Blagi proš se je mudil zadnje čase v Pilberku — na potu iz Tinja se je nidal tja po nekatere potrebne reči. Takoj je bil poli-

Vsi ministri so odločno obsojali postopanje sedanega bana dr. Laginje, ki ni uveljavil onih načel, ki jih je dobil od centralne vlade v Beogradu. Izrazilo se je mnenje, da mora priti na njegovo mesto odločen in energičen mož, ki napravi red v upravi ter zavaruje avtoriteto naše države na Hrvatskem. Seja se nadaljuje jutri dopoldne.

— **Sorrememba na banskem mestu na Hrvatskem se izvrši jutri?** Beograd, 10. decembra. V dobro poučenih političnih krogih se zatrjuje, da bo ban Laginja že jutri zamenjan z energičnim uradnikom. V radikalnih krogih se sicer forsira bljavi Mihalovič, vendar je dvomljivo, da bi leta bil imenovan za bana, ker mu manjka baje dovoljne energije za to mesto.

— **Radikalci in Stepan Radić.** Beograd, 10. decembra. Dogodki v Zagrebu so osredotočili ves interes političnih krogov naše. Večina poslancev nove konstituyente je že večer dospela v Beograd. Med njimi pa ni Radićevcev. V političnih krogih sodijo, da je glavni krivec, da je prišlo na Hrvatskem tako daleč, g. Stojan Protič, ki je dal svo oblast na Hrvatskem v roke Hrvatski zajednici in banu dr. Laginji. Tudi v radikalni stranki se uvideva, da je g. Stojan Protič napravil s tem veliko pogreško in da je bilo njegovo podpiranje Hrvatske zajednice oziroma bana Laginje ter ministrov Drinkovića in Kovačevića le indirektno podpiranje prodiržavnih elementov, ki so skrivno igrali pod oboje z Radićevci.

— **Beogradsko časopisje in Radić.** Beograd, 10. decembra. Vsi beogradski časopisi se bavijo z Radićevim avanturizmom in to ne večinoma obsojajo. Radikalno časopisje skuša sicer Radićeve akcije predstavljati za neopasne, vendar se tudi v teh izjavah vidi, da jim vsa afera ni všeč. Večina radikalnega časopisja una, da se bo s pametno taktiko, tako s strani Zagreba, kakor tudi Beograda ubilo Radićevu brezslavno politiko. „Politika“ ostro obsoja dr. Laginjo, Drinkovića in Kovačevića, ter česa za greške policije, češ, da oni sedaj podpirajo anarhijo in protisrbsko gonjo v Zagrebu, medtem ko je ravno ob času prevrata leta 1918 srbska vojska rešila Zagreb pred plenjenjem in anarhijo.

— **Neresnične trditve Radića na njegovem zborovanju.** Beograd, 10. decembra. V političnih krogih se zatrjuje, da je večina Radićevih trditve na njegovem zborovanju v Zagrebu neistinita in večinoma same demagoške fraze.

Znano je, da je naš kralj po volji vsega troedinega naroda kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev in da sede v kraljevi vladni ministri Srbi, Hrvati in Slovenci. Pretinja z revolucijo je navadno demagoško ker Radić pač sam ve, da je nemogoče izvesti tako revolucijo. Zella, da bi se ustanovila hrvatska seljačka republika v mejah Jugoslavije, je ravnotako bedasta, kakor je pustolovska. D'Annunzio na Reki je Radićev vzorec. Hrvatski narod bo v najkrajšem času sprevidel, da jih je Radić le zapeljal in da si nimajo ničesar obetati od njegovih pustolovščin. Če Radić s svojimi tovariši ne poide v Beograd, se bodo morale razpisati za njegove mandate nove volitve in čisto gotovo je, da bo narod uvidel do takrat, da Radićeva politika ni prava.

— **Ban Laginja pride z Radićem v Beograd.** Beograd, 10. decembra. Med današnjo sejo ministrskega sveta je edopolno dospela od bana Laginje brzojavka, v kateri ta naznanja, da pride v najkrajšem času s poslancem Radićem v Beograd.

— **Zbližanje med radikalci in demokracijo.** Zagreb, 10. decembra. „Ritje“ SHS poroča iz Beograda, da se v političnih krogih zelo intenzivno bavijo z likvidacijo Radićeve atere. Pod utisom Radićevih skupščin v Zagrebu je upati, da pride med najmočnejšima strankama med radikalci in demokracijo nam pomena in da se sklene kompromis, ki omogoči trdno in močno vlado.

— **Radicevi agitatorji v Mariboru.** Iz Maribora poročajo: V četrtak zvečer je došel v Maribor neki Radićev agitator iz Zagreba, ki je takoj po svojem prihodu prišel v gostilni pri „Črnem orlu“ razvijati svoj program. Mariborčani so za seveda takoj ponudili, da ta program ne bo zanje. Tekom pogovora je Radićev agent priznal, da ima konferenco s raznimi političnimi osebnostmi in tudi konferenco v Cirilovi tiskarni. Iz Zagreba je ob istem času odpotovalo na vse kraje naše domovine več Radićevih agentov, da iščejo stike in zveze s sorodnimi dušami. Iz govora tega Radićevega agenta je razvidno, da nameravajo Radićevci za enkrat unopustitev kmetijske republike mirnim potom, ker si od revolucije ne obetajo mnogo in ker smatrajo revolucijo za poslednje sredstvo. Skušali bodo v zvezi z drugimi kmetijskimi strankami ustanoviti v Beogradu v konstituenti večino, ki bo potem sprejela sklep o spremembi oblik naše države.

nega in narodnega dela, samo pravičniji jih je treba. Ne odbijajte nikogar! V tem oziru omenjamo zopet šentjakobski okraj, kjer obsega omenjeno društvo do 50 samih delavskih agnih mladeničev in mož, ki tekmujejo v svojem delovanju. In če je politični teren za nas še tako neugoden, vedno se bo našlo toliko naših ljudi, da bodo započeli plemenito delo. Zatorej z navdušenjem v boj za napredna načela med ljudstvo, med preprostim narodom!

— **Klerikalna avantgarda.** Pišejo nam: Klerikalci so začeli z vsilo popravljati svoje stare grehe, obenem pa divjati proti vsemu, kar je naprednega in kulturnega. Perejo in opravljajo se na vse pretege, da bi oprali s sebe madeže narodnih izdaj. Najbolj rotni v tem boju Katoliška Liga, ki preplavlja vso deželo z brošurami na neverjeten način. Kamer pride na deželo ali v mesto, povsod jih vrivajo brošure „Zločin nad domovino“, „Velika nevarnost za vero“, „Aimo mi Sokolci itd.“ Če je ne kupiš, ti jo ponujajo zaastonj. Radovedni smo, odkod dobivajo klerikalci denar za tako obširno hujkanje? Ali jih podpira naša slavna deželna vlada? Vemo, da se je samo pri nas na Gorenjskem razmetalo na tisoče in tisoče takih brošur brezplačno med ljudi. In vsakihi štiri najst dni nam pošljejo že zopet kakov pamflet. Ta gonja proti vsemu napredku mora požreti ogromne svote. Pišejo proti sovražstvu — in netiljo sovražstvo; vplijejo, da jim je za narod, za slogo, a rušijo narodno slogo. Pobijajo napredno sokolsko misel — in delajo propagando za Orla! A vse brošure jim niso pomagale; Slovenija se očrta klerikalizma ter je po ogromni večini napredna!

— **Imenovanje G. dr. Vinko Vrhunec.** sin tukajšnjega kr. policije, okoliškega nadzornika, tajnik banke Komisijon v Beogradu, je imenovan na beogradski trgovski akademiji rednim profesorom.

— **Osebnosti s pošte.** Imenovan so: za računarskega svetnika poštne nadkontrolor Fran Joglevič pri rač. oddelku; za rač. oficijala poštne asistent Ivan Rus in poštne praktikant Vinko Slamič pri rač. oddelku. Za pomožnega kontrolorja asistent Karol Vrančič, vsi pri poštnem uradu v Ljubljani. Za poštne oficijalne poštne asistente: Ciril Kokošar, Jožef Eisenzopf, Ivan Drašček, Ljubodov Staut in Srečo Staut, pri poštnem uradu Ljubljana 1., Gustav Dvořak, Rudolf Weber, Cvetko Kolbe, Alojzij Knez in Josip Campa pri poštnem uradu Ljubljana 2.; Fr. Kramer, Frano Zehelj, Fran Urbšč, Franc Juršičević in Janko Dekleva, dalje Maks Hribovšek, Martin Vene, Ivan Vidmar, Fran Ivanuš, Karol Milovič, Anton Križ in Slavko Vutkovič, vsi pri poštnem uradu v Mariboru; Ignac Kislinger pri poštnem uradu Celje; Anton Količ pri poštnem uradu Zidani most, Davorin Stefanec pri poštnem uradu Gornja Radgona; Stefan Dergane pri poštnem uradu Hrastnik, Ivan Ledenci, Maks Košir, Anton Prijatelj pri poštnem uradu v Murski Soboti, Valentin Pečnikar, Viljem Smerdu, Anton Glogovšek pri poštnem uradu v Dolnji Lendavi, Ivan Novak pri poštnem uradu Jesenice na Gorenjskem. — Nameščeni so kot poštne praktikantje: Albert Herzman, Maks Rems, Albert Prodan, Alojzij Krauland, Jož. Lamprecht, Leo Strukelj, Emil Purker in Leopold Sparhakl. — Podeljeno je odpravniki mesto: Križevci v Prekmurju poštne pomočnici Gizeli Džuban, Gornja Lendava poštne aspirantki Franciški Campa, Vel. Dolinci poštne pomočnici Anici Singer, Sveti Jurij v Slov. Goricah bivši poštni oficijantki Mileni Mursa in Rankavič poštne pomočniku Janezu Tikan. — Uvrščen je v oficijantki stalež poštar Ernest Pipan pri poštnem uradu Maribor 2. — Premesteni so: poštne tajnik dr. Fran Rapotec v Ljubljani k rav. min. v Beograd, poštne višji oficijal Miroslav Vacek od poštne urada Ljubljana 1 v republiko Čehoslovaško, rač. oficijal Vinko Vlahović iz Ljubljane h pokrajinski vladi za Dalmacijo v Split, poštne oficijal Zdravko Simonič iz Ljubljane k ministrstvu v Beograd, rač. oficijala Matija Kunc in Ivan Kržin od strokovnega rač. urada v Ljubljani k uradu za kontrolo v obračunu poštne kazenske v Zemun, poštne oficijantke Leopold Perun in Mavricij Smole iz Ljubljane h poštnemu in brzojavnemu ministrstvu v Beograd, poštar Fran Fludernik od poštne urada Sinčava k poštnemu uradu Črna pri Prevaljah in poštar Ciril Naval od poštne urada Fala k poštnemu uradu Brezno. — Trejno vpokojene so: poštarica Ivana Vidie pri poštnem uradu Vrhnika, poštarica Alma Lašič pri poštnem uradu Ljubljana 5 in poštna oficijantka Viktorija Umek pri poštnem uradu Ormož. — Umrli so: Nadpoštar Karel Hut pri poštnem uradu Domžale, poštne poduradnik Matija Fersch pri poštnem uradu Maribor 1, poštne poduradnik Matija Schaubach pri poštnem uradu Ljubljana 1 in poštne poduradnik Pavel Čepič poštnem uradu Maribor 1.

— **Javnim nameščenkam in ženam javnih nameščenec v prevdarek!** Draginjo, ki nas tako kruto preganja, obeti najbolj oni, ki je navezan na stalne mesečne prejeme. In naj so ti prejemi po številkah tudi visoki, treba jih je vendar previdno razdeliti, da se more izhajati do drugih. Skeraj bo leto, kar so žene naših javnih nameščenec ustanovile svoje društvo, ki je čisto gospodarskega značaja in ima edini namen pomagati svojim članicam v tem hudem eksistencijskem boju. Na obnem zboru je dobilo to društvo ime „Sloga“. Že ime samo kaže na njegovo delovanje. Sloga in neestrarsko si ustvarja svoje pot in edini cilj so mu koristi članice. Že danes je to društvo najmočnejše žensko društvo v Ljubljani in naj ne bo jav. nameščenke ali žene javnega nameščena, da bi ne bila člen tega društva. — Vsaka članica, ki je vplačala članarino letnih 12 K, je dobila izkaznico, glasečo se na njeno ime. Izkaznica je bogato vrča ta mali izdarek. So članice v društvu, ki se tako pridno poslužujejo teh društvenih ugodnosti, da bodo imele tudi 30–40krat povrnjeno članarino. Za ta denar kupijo se lahko lepo božično darila sebi ali svojem. Sedaj o Božiču, ko ni gospodinj, da bi ne kupovale tega ali onega, vabimo vse žene od najvišjega do najnižjega javnega nastavljenca ter vse javne nastavljenke naj pristopijo k društvu in naj se poslužijo teh ugodnosti. One članice pa, ki se niso vplačale članarine, naj store to hitro, da dobe še pravočasno svoje izkaznice in se lahko uporabijo. Vsa pojasnila se dobivajo vsak dan od 3–4 ure pri predsednici društva, kralja Petra trg št. 3, I. nadstropje, levo.

— **Glas iz občinstva.** Cene v Ljubljani so neravnost nerazumljivo, posebno pri manufakturah, perilu in raznih modnih potrebščinah, kakor rokavicah, klebnikih, kravatih itd. Sedaj pred Miklavcem in Božičem se vozijo ljudje trumoma v Gradec in na Dunaj, da si tam kaj nakupijo za potreščine. Četudi jih morajo nazaj grede zacinčiti, jih nabavijo na ta način še vedno za polovico ceneje kakor v Ljubljani. To so povsem nenormalne in nezdružne razmere. Kje je in kaj dela svojčas s takim splombom ustanovljeni verižniški urad? Menda je popolnoma zaspan? Ali bi ne mogel imeti v Trstu svojega zagnipnika, ki bi ugotavljal, po čemu se skupne manufakture, kaj stane prevoznina in carina, da se tako določijo cene za Ljubljano? Ali je treba, da zaslužijo pri metru suknenege blaga, ki stane v Ljubljani račun 600 K, fabrikant, izvoznik in ljubljanski trgovec vsak po 100 kron? Prvorsten trd ovrtnik za gospode stane v Gradcu 12 n. a. kron, v Ljubljani se prodaja po 25 f. s. kron. Ako bi stala carina tudi 100% in ako računamo na prevoznino in zaslužek trgovca 6 K, kar je pri posameznem ovrtniku veliko preveč, bi se moral tak ovrtnik v Ljubljani prodajati po 30 n. a. ali 10 f. s. kron. Kdo nam razjani te uganke? Ali ni nikogar, ki bi ščitil konsumente? V Ameriki je privredila žvrsta organizacija konsumentov do hude krize v industriji in trgovini. Ne razumemo pa, da se za vse to ne zanima naša vlada. Ali povnavljajo se malverzacije pri naših javnih uradih, ki so bili svojčas vzvišeni nad vsak sum, vladi niso dovolj jesen mgljati. — Koncmenat

— **Iz Škofje Loke nam pišejo:** Velikanski poraz, ki ga je doživela klerikalna stranka pri volitvah v ustavotvorno skupščino, je škofjelokskemu dopisniku „Slovenca“ popolnoma zmešal glavo. Glasilo SLS z dne 1. decembra piše o veličastni zmagi, ki jo je izvojevala SLS in o velikem veselju, ki zaradi tega vlada v njenih vrstah. Ter pravi, da je došleš liberalna „Škofja Loka“ v velikanski večini v taboru SLS. Mi jim sicer to nedolžno veselje iz srca privoščimo in nimamo prav nič proti temu, da že vse teden na vse mogoče načine slavijo to „veličastno“ zmago, vendar da pomoremo največjemu dopisniku do zopetne normalne treznosti in duševnega ravnotežja, mu povemo sledeče: Na voliču je bilo oddanih v celem 416 glasov, med temi je bilo 95 volitev iz občine Sora, ki so volili najmanj 75 glasovi SLS. Ako odštejemo teh 75 glasov od 225, ki so jih dobili klerikalci, jim preostaja za območje Škofja Loka samo še 150. Protiklerikalnih glasov iz občine Škofja Loka je bilo oddanih v celem 171, ostali so torej klerikalci s svojimi 150 glasovi v manjšini. Takega poloma se oni v takotrdni klerikalni trdnjavi seveda niso nadejali, saj so spravili na voliče zadnjega svojega moža in da bi zakrili svojimi nerazsodnim volilcem resnico, kriče sedaj o „veličastni“ zmagi. Se par takih zmag, pa bo stal ta duhoviti dopisnik-vojskovodja — brez armade.

— **S Kranjske gore.** Pišejo nam: Pletiscit nam je odprl oči, da smo proti Nemcem vse premehki, predobre duše: v svoji pohlevnosti gojimo gade na svojih prsih, ki nas usekajo, ko se najmanj nadejamo. Kaj so nam bili grofi Künig, vitezi Kalteneckerji, baroni Schwarzi, smo prehitro pozabili. To vedo tudi sami dobro. Kalteneckerjeva družina prihaja s svojo žlahto nemoteno na letovišče v naš kot, v občino Rateče. To namerava tudi v prihodnje (opozarjamo okr. glav. v Radovljici), saj je ondi pustila svojo opravo, kajti naš kot je zanje jako priročen. V eni uri prideš lahko iz Avstrije skozi Jugoslavijo na ozemlje, zasedeno no Italijani. Da se na še naide slovenska družina, ki daje takim ljudem bivaljšče, je žalostno. Doznan je, da so ti rateški letoviščarji bili v stikih z rasupitimi dr. Osk. Kalteneckerjem, ki je vendar previdno razdeliti,

da se more izhajati do drugih. Skeraj bo leto, kar so žene naših javnih nameščenec ustanovile svoje društvo, ki je čisto gospodarskega značaja in ima edini namen pomagati svojim članicam v tem hudem eksistencijskem boju. Na obnem zboru je dobilo to društvo ime „Sloga“. Že ime samo kaže na njegovo delovanje. Sloga in neestrarsko si ustvarja svoje pot in edini cilj so mu koristi članice. Že danes je to društvo najmočnejše žensko društvo v Ljubljani in naj ne bo jav. nameščenke ali žene javnega nameščena, da bi ne bila člen tega društva. — Vsaka članica, ki je vplačala članarino letnih 12 K, je dobila izkaznico, glasečo se na njeno ime. Izkaznica je bogato vrča ta mali izdarek. So članice v društvu, ki se tako pridno poslužujejo teh društvenih ugodnosti, da bodo imele tudi 30–40krat povrnjeno članarino. Za ta denar kupijo se lahko lepo božično darila sebi ali svojem. Sedaj o Božiču, ko ni gospodinj, da bi ne kupovale tega ali onega, vabimo vse žene od najvišjega do najnižjega javnega nastavljenca ter vse javne nastavljenke naj pristopijo k društvu in naj se poslužijo teh ugodnosti. One članice pa, ki se niso vplačale članarine, naj store to hitro, da dobe še pravočasno svoje izkaznice in se lahko uporabijo. Vsa pojasnila se dobivajo vsak dan od 3–4 ure pri predsednici društva, kralja Petra trg št. 3, I. nadstropje, levo.

— **Glas iz občinstva.** Cene v Ljubljani so neravnost nerazumljivo, posebno pri manufakturah, perilu in raznih modnih potrebščinah, kakor rokavicah, klebnikih, kravatih itd. Sedaj pred Miklavcem in Božičem se vozijo ljudje trumoma v Gradec in na Dunaj, da si tam kaj nakupijo za potreščine. Četudi jih morajo nazaj grede zacinčiti, jih nabavijo na ta način še vedno za polovico ceneje kakor v Ljubljani. To so povsem nenormalne in nezdružne razmere. Kje je in kaj dela svojčas s takim splombom ustanovljeni verižniški urad? Menda je popolnoma zaspan? Ali bi ne mogel imeti v Trstu svojega zagnipnika, ki bi ugotavljal, po čemu se skupne manufakture, kaj stane prevoznina in carina, da se tako določijo cene za Ljubljano? Ali je treba, da zaslužijo pri metru suknenege blaga, ki stane v Ljubljani račun 600 K, fabrikant, izvoznik in ljubljanski trgovec vsak po 100 kron? Prvorsten trd ovrtnik za gospode stane v Gradcu 12 n. a. kron, v Ljubljani se prodaja po 25 f. s. kron. Ako bi stala carina tudi 100% in ako računamo na prevoznino in zaslužek trgovca 6 K, kar je pri posameznem ovrtniku veliko preveč, bi se moral tak ovrtnik v Ljubljani prodajati po 30 n. a. ali 10 f. s. kron. Kdo nam razjani te uganke? Ali ni nikogar, ki bi ščitil konsumente? V Ameriki je privredila žvrsta organizacija konsumentov do hude krize v industriji in trgovini. Ne razumemo pa, da se za vse to ne zanima naša vlada. Ali povnavljajo se malverzacije pri naših javnih uradih, ki so bili svojčas vzvišeni nad vsak sum, vladi niso dovolj jesen mgljati. — Koncmenat

— **Iz Škofje Loke nam pišejo:** Velikanski poraz, ki ga je doživela klerikalna stranka pri volitvah v ustavotvorno skupščino, je škofjelokskemu dopisniku „Slovenca“ popolnoma zmešal glavo. Glasilo SLS z dne 1. decembra piše o veličastni zmagi, ki jo je izvojevala SLS in o velikem veselju, ki zaradi tega vlada v njenih vrstah. Ter pravi, da je došleš liberalna „Škofja Loka“ v velikanski večini v taboru SLS. Mi jim sicer to nedolžno veselje iz srca privoščimo in nimamo prav nič proti temu, da že vse teden na vse mogoče načine slavijo to „veličastno“ zmago, vendar da pomoremo največjemu dopisniku do zopetne normalne treznosti in duševnega ravnotežja, mu povemo sledeče: Na voliču je bilo oddanih v celem 416 glasov, med temi je bilo 95 volitev iz občine Sora, ki so volili najmanj 75 glasovi SLS. Ako odštejemo teh 75 glasov od 225, ki so jih dobili klerikalci, jim preostaja za območje Škofja Loka samo še 150. Protiklerikalnih glasov iz občine Škofja Loka je bilo oddanih v celem 171, ostali so torej klerikalci s svojimi 150 glasovi v manjšini. Takega poloma se oni v takotrdni klerikalni trdnjavi seveda niso nadejali, saj so spravili na voliče zadnjega svojega moža in da bi zakrili svojimi nerazsodnim volilcem resnico, kriče sedaj o „veličastni“ zmagi. Se par takih zmag, pa bo stal ta duhoviti dopisnik-vojskovodja — brez armade.

— **S Kranjske gore.** Pišejo nam: Pletiscit nam je odprl oči, da smo proti Nemcem vse premehki, predobre duše: v svoji pohlevnosti gojimo gade na svojih prsih, ki nas usekajo, ko se najmanj nadejamo. Kaj so nam bili grofi Künig, vitezi Kalteneckerji, baroni Schwarzi, smo prehitro pozabili. To vedo tudi sami dobro. Kalteneckerjeva družina prihaja s svojo žlahto nemoteno na letovišče v naš kot, v občino Rateče. To namerava tudi v prihodnje (opozarjamo okr. glav. v Radovljici), saj je ondi pustila svojo opravo, kajti naš kot je zanje jako priročen. V eni uri prideš lahko iz Avstrije skozi Jugoslavijo na ozemlje, zasedeno no Italijani. Da se na še naide slovenska družina, ki daje takim ljudem bivaljšče, je žalostno. Doznan je, da so ti rateški letoviščarji bili v stikih z rasupitimi dr. Osk. Kalteneckerjem, ki je vendar previdno razdeliti,

da se more izhajati do drugih. Skeraj bo leto, kar so žene naših javnih nameščenec ustanovile svoje društvo, ki je čisto gospodarskega značaja in ima edini namen pomagati svojim članicam v tem hudem eksistencijskem boju. Na obnem zboru je dobilo to društvo ime „Sloga“. Že ime samo kaže na njegovo delovanje. Sloga in neestrarsko si ustvarja svoje pot in edini cilj so mu koristi članice. Že danes je to društvo najmočnejše žensko društvo v Ljubljani in naj ne bo jav. nameščenke ali žene javnega nameščena, da bi ne bila člen tega društva. — Vsaka članica, ki je vplačala članarino letnih 12 K, je dobila izkaznico, glasečo se na njeno ime. Izkaznica je bogato vrča ta mali izdarek. So članice v društvu, ki se tako pridno poslužujejo teh društvenih ugodnosti, da bodo imele tudi 30–40krat povrnjeno članarino. Za ta denar kupijo se lahko lepo božično darila sebi ali svojem. Sedaj o Božiču, ko ni gospodinj, da bi ne kupovale tega ali onega, vabimo vse žene od najvišjega do najnižjega javnega nastavljenca ter vse javne nastavljenke naj pristopijo k društvu in naj se poslužijo teh ugodnosti. One članice pa, ki se niso vplačale članarine, naj store to hitro, da dobe še pravočasno svoje izkaznice in se lahko uporabijo. Vsa pojasnila se dobivajo vsak dan od 3–4 ure pri predsednici društva, kralja Petra trg št. 3, I. nadstropje, levo.

— **Glas iz občinstva.** Cene v Ljubljani so neravnost nerazumljivo, posebno pri manufakturah, perilu in raznih modnih potrebščinah, kakor rokavicah, klebnikih, kravatih itd. Sedaj pred Miklavcem in Božičem se vozijo ljudje trumoma v Gradec in na Dunaj, da si tam kaj nakupijo za potreščine. Četudi jih morajo nazaj grede zacinčiti, jih nabavijo na ta način še vedno za polovico ceneje kakor v Ljubljani. To so povsem nenormalne in nezdružne razmere. Kje je in kaj dela svojčas s takim splombom ustanovljeni verižniški urad? Menda je popolnoma zaspan? Ali bi ne mogel imeti v Trstu svojega zagnipnika, ki bi ugotavljal, po čemu se skupne manufakture, kaj stane prevoznina in carina, da se tako določijo cene za Ljubljano? Ali je treba, da zaslužijo pri metru suknenege blaga, ki stane v Ljubljani račun 600 K, fabrikant, izvoznik in ljubljanski trgovec vsak po 100 kron? Prvorsten trd ovrtnik za gospode stane v Gradcu 12 n. a. kron, v Ljubljani se prodaja po 25 f. s. kron. Ako bi stala carina tudi 100% in ako računamo na prevoznino in zaslužek trgovca 6 K, kar je pri posameznem ovrtniku veliko preveč, bi se moral tak ovrtnik v Ljubljani prodajati po 30 n. a. ali 10 f. s. kron. Kdo nam razjani te uganke? Ali ni nikogar, ki bi ščitil konsumente? V Ameriki je privredila žvrsta organizacija konsumentov do hude krize v industriji in trgovini. Ne razumemo pa, da se za vse to ne zanima naša vlada. Ali povnavljajo se malverzacije pri naših javnih uradih, ki so bili svojčas vzvišeni nad vsak sum, vladi niso dovolj jesen mgljati. — Koncmenat

jem, ki je bil dodeljen nemškimi pletiscit, delegatom in s sinom barona Schwarza. Ta je hodil neovirano brez potnega dovoljenja čez prelaz Koren h Kalteneckerjevi družini v Rateče in jo po nekaj tednih skrivaj po isti poti popihal nazaj k pobratimu, zloglasnemu dr. Oskarju. Gotovo sta potem skupno prepeljavala z avtom nemške pretence v como A. kjer so napadali koroške Slovence. Nekateri člani te družine so toraj uživali gostoljubnost Gorenjcev, drugi so pa pobivali zavedne Rožane! Po obeh se pa pretaka ista, nam sovražna, nemška kri. Proč z rokavicami in v prihodnje — zapah čez duri pred takimi elementi!

— **Iz Medvoda nam pišejo:** V znamenju krščanske ljubezni ščuvajo in rujejo tukajšnji klerikalni elementi proti vsem, ki so naprednega duha, predvsem na proti Primorcem, katerih je tu v bližini precej nastanjenih. Vsa ta gonja izhaja naravnost iz farofva. Tekom zadnjih dni se je ta gonja razvila do skrajnosti. Danes velja samo še parola: Proč s temi brezverci! V klerikalnem časopisu smo vedno čitali le laskave besede o Primorcih in v delanji pa so jim klerikalci vse prej kot prijatelji. Seveda je bilo njihovo laskanje le vaba, s katero so hoteli pridobiti Prim. na svojo stran. Ker se jim to ni posrečilo, živijo sedaj ves svoj zliv na njih. A tudi to grmenje jim ne bo mnogo pomagalo. Primorci in vsi, ki so naprednega duha, poidijo naprej po zahtjeni poti, in vse rojenje, nazadnjaške klike jih ne bo zadržalo. V tej nerazni občini se pač še vedno šopiri Šusteršičev zli duh in razširja mržnjo do naših vrljih bratov Srbov. Poročevalec je bil sam že večkrat priča, grdih napadov na brate Srbe in to celo iz vrst vodilnih mož naše občine. Ti vodilni možje v občini so le slepo orodje v rokah k. župnika, ki je še danes vera prijatelj dr. Šusteršiča in obenem tudi pravi voditelj občinske uprave.

— **Predavanje o Ivanu Cankarju.** Opozarjamo na današnje predavanje g. dr. Oblaka o „Cankarju“, slovenskem človeku in predstavitelju narodove duše, ki se vrši točno ob 8. zvečer na univerzi (divši deželni dvorec).

— **„Slovenska dijaška zadruga v Pragi“** opozarja vse one, ki nameravajo nadaljevati tekem tega šolskega leta svoje študije v Pragi in ki reflektirajo na eventualno podnoro pri „Slovenski dijaški zadrugi v Pragi“, naj to javijo omenjeni zadrugi vsaj do 1. januarja 1921. Le v slučaju, da jim je študij v domovini onemogočen in da jim je pristoini fond dovolil prenos že podeljene študentske v Pragi, jih bo „Slovenska dijaška zadruga v Pragi“ v uvaževanju vrednih slučajih po možnosti podpirala.

— **Šolske maše in —** slaboobuti ljudskošolski otroci. Mnogo otrok revnih staršev, ki nimajo niti za šolo potrebne obutve, se mora ob nedeljah nadeleževati šolske maše, stati cele mol in več ure na mrzlih tleh, kjer se navadno čutno prehladi. Apeliramo na šolskega zdravnika, da odredi potrebno, da se za take otroke prisilni obisk nedeljske šolske maše za zimski čas ukine.

— **Slovnični pouk.** V raznih poročilih čitamo grde germanizme. Nekateri so navajeni posledno rabiti nepotrebnih „brez da“ mesto „ne da bi“: pišejo „se gres nam“, „gres“, rabijo v vsakem stavku besedo „siste“ nam, da bi subjekt ponovili. Pazite na jezik!

— **Za uboge dijakove.** Voditeljica bivšega privatnega zavoda „Rehne“ v Ljubljani, gđ. Gabriella Rehn, ki je umrla 10. junija t. l. v svoji vili v Cirkvenicah in so jo 2. novembra t. l. v Ljubljani položili v rodbinsko grobnico, je zapustila med drugim tudi večjo svoto za ustanovo v prid ubogih kranjskih dijakov. Oskrbnica te ustanove in glavni dedič je gospa dr. Valerija Rehn, hči najmlajšega brata pokojnice, Otona, ki je umrl kot feldmaršallajtnant na Dunaju.

— **Državni študenti v inozemstvu.** Minister prosvete je podpisal sklep, da se povišajo študentske za državne študente v inozemstvu, in sicer od 250 na 450 frankov na mesec.

— **Letošnje Božično politično se** prično na ljudskih in meščanskih šolah, kakor čujemo, 24. decembra, ter trajajo do vštete 3. januarja 1921.

— **Kaj je — s šolskimi knjižnicami?** Danes je 11. decembra, a otroci še vedno nimajo vseh knjig, ker se nekake za ljudske šole še tiskajo 3 mesece je preteklo, odkar se je pričelo šolsko leto, a knjige leže še v tiskarnah. Učitelji pritiskajo na stare in učence, da naj si jih oskrbe, otroci pa se morajo hoditi drug k drugemu učit, če se hočejo n. pr. v računstvu, — obvarovati slabega redal Podrezajite!

— **Predavanja na vsenaršiču.** Proslava druge obletnice Iv. Cankarja so vrši danes zvečer ob 8. uri na univerzi. Predaval bo g. dr. F. C. Oblak o Cankarju, slovenskem človeku, predstavljatelju narodne duše. — Jutri 12. t. m. ob 10. uri dopoldne istotam predava g. univ. pro. dr. F. Veber iz cikla „Telo in duša“ II. del (nadaljevanje iz konca II. dela): Antifizi, srednjeveški, moderni dualizem in energetični monizem. III. del vsega predavanja se vrši v četrti zvečer.

— **Podpora za Kolo srbskih sester.** Na predlog ministrstva prosvete je gospodarsko — finančni odbor ministrov odobril 30.000 dinarjev za Kolo srbskih sester v svrha.

K otvoritoli umetniške razstave v Mariboru.

Maribor, 9. december. Maribor je doživel svojo prvo umetniško razstavo. To je gotovo velik dogodek za naše jugoslovnsko severno obmejno ozemlje. Razstavilo je blizu 30 umetnikov svoja dela, 184 po številu.

Značaj razstave — namreč samo s stališča narodnosti umetnikov — ni izrečno, izključno jugoslovnski in je to prvi korak, ko sta se obe narodnosti našli skupno na kulturnem polju. Najplodovitejša v svojih razstavljenih delih sta Čeh Janovskij in njegova žena. Za njima je razstavo bogato založil Tharre, iz znane rodbine gostilničarja pri „Črnem Orlu“, kjer se še danes nahaja glasoviti zgodovinski „Kernstockstiller“. A kakor rečeno, tu imamo pred seboj samo umetnike iz današnje jugoslovnskega štalerja, oziroma umetnike, ki danes živijo na tej jugoslovnski zemlji. Pravilo sicer, da bi bilo lahko več domačih slovenskih umetnikov, nihče pa ne pove, zakaj niso zastopani na tej prvi razstavi. Gotovo je, da je prof. Cotič, kot duša cele razstave, imel ogromnega dela in truda, preden je na tem malem koščku jugoslovnske zemlje nabral toliko umetnikov, in kar je še bolj važno, toliko lepih umetnin. V splošnem torej sme biti Maribor.

kakršen je še danes, zadovoljen s svojo I. umetniško razstavo. Ali je bil izraz »umetniška« za vsebino ravno slikarske umetnosti srečno izbran, o tem naj se prepira jeziki-slovci. Kratkotamo, Maribor ima svojo I. umetniško razstavo.

Da je Cotičeva ideja uresničena, je zopet zasluza generala Maistra, čegar vodilno rko na polju kulturnega življenja v Mariboru smo zadnji čas njegove odsotnosti iz Maribora zelo pogrešali. V Mariboru čim da le holi manika mcz za vodstvo velikopoteznih skupnih kulturnih prireditve. Preveč smo se v zadnjem času zakopali v blato politike. In če se ne motimo, je zlodej tudi v to čisto kulturno prireditev zanesel infekcijo svoje politike.

Je bilo sploh umetniško - demokracično, da se je slavnostna otvoritev izvršila samo za povabljenost?

Da prostori glede svetlobe na razstavljenе slike niso bili srečno izbrani, o tem smo vsi precej edini. Zato je imel tehniški razporeditelj slik, tapetnik Zelenka, jako težavno delo, ki je je mojstrsko izvršil. Da negrešamo več slik lokalno - pokrajinskega značaja, zlasti iz Prekmurja in Koroške, o tem in vsebini razstave kaj več prihodnjč.

—c.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. decembra 1920.

— **Praznovanje prestolonaslednikovega rojstnega dne.** Predsedništvo deželne vlade je vprašalo, kako naj se praznuje 17. december kot rojstni dan Njegovega Visočanstva Prestolonaslednika Regenta Aleksandra. Minister notranjih del je odgovoril, da se praznuje ta dan kakor prešlo leto.

da se mu omogoči človekoljubna misija tega društva.

— Izredni občni zbor ZJZ v Mariboru. V nedeljo 12. t. m. ob 9. dopoldne se vrši v Narodnem domu izredni občni zbor podružnice ZJZ.

— Služba božja v slovenskem jeziku se vrši v tukijski evangeliški cerkvi na Gospodovski cesti v nedeljo ob treh popoldne.

— Poziv hišnim posestnikom v Sloveniji. Po zakonu v varstvo najemnikov zamore hišni gospodar najemnikom stanovanje odpovedati samo v prav redkih slučajih, a izdane razsodbe so pokazale, da gospodar prav malokdaj zmaga z odpovedjo, temveč skoro vedno samo najemnik, ako so za odpoved podani še tako tehtni razlogi; posestnik pa je primoran potem plačati še velike pravne stroške, stranka pa se naravno po sodni zmagi še oblastuje obnaša v hiši in je še bolj čuti v njej neomejenega gospodarja. Da se zamorejo storiti v tem pogledu potrebni koraki pri poverjeništvu za pravosodje, kakor tudi pri ministrstvu pravde v Beogradu in se na podlagi nabrane gradiva prosi za izdajo primerne navodila sodnim oblastim, se vabijo vsi oni hišni posestniki, ki so z odpovedjo stanovanja pri sodišču propadli, da pošljejo take razsodbe s primerno utemeljenimi odgovornimi razlogi na: Pokrajinsko zvezo društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani ali pa jih oddajo v pisarni: Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani. (k)

— Pivo se podraži. Vred povražene užitnine na pivo od 10 K 32 v na 60 K pri hi je dovoljeno povražiti cene piva, kakor naprošeno, sledeče: čaša piva, 3 deset., 2 K 80 vin.; za vrček pol litra, 4 K 30 vin.; steklenica 6 K. Za kavarno steklenica piva 6 K 50 v.

— Film tedenske kronike. I. Na praznik Marijinega Spočetja je tiho prispel v Ljubljano minister saobračaja dr. Anton Korošec. Nastanil se je v tistem Marijanišču. Kuhinja marijaniških sester je znamenita. Na praznik je bila svečana otvoritev klerikalnega Dijaškega doma. Na slavnosti je prišel tudi minister saobračaja dr. Korošec. Klerikalna akademska mladina ga je hladno pozdravila. Buren in viharen aplavz pa je zadonel, ko je vstopil krščansko-socialni boljševik Gosar v slavnostno dvorano. Dne 9. t. m. z večernim brzovlakom se je minister odpeljal v Beograd. Dne 10. t. m. pa je glavni organ SLS objavil komunikacijo o avtonomiji. Aktivni minister saobračaja je bil bolj zadovoljen s saobračajem marijaniške kuhinje kot na s preobračajem v klerikalnih vrstah. — II. Minister saobračaja in sp. poslanec NSS Ivan Deržić je snoči z beogradskim brzovlakom odšel na konstituantno v Beograd. Gospod je bil zelo zadovoljen in giniten, kajti zapeli so krepki glasovi pevkega odseka ZJZ, niemu na čast — dvoje pesmi. Prvi minister je odhajal tiho, bodoči na s pumpono.

— Poštna afera. Doslej je bilo aferaširanih v zadevi ameriških pisem 6 uradnikov, dva zaradi znanih in eden zaradi prilastitve zneska 10.000 K potom ponarejanja listin. Poslednji je bil aferaširani poštni aspirant Rudolf Klampfer, ki priznava, da je izmaknil okoli 100 navadnih ameriških pisem z okoli 40 dolarji.

— Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske za čas od 28. novembra do 4. decembra t. l. Novorojenecv 25,

mrtvojenecv 2, umrlih 27, od teh 16 tujecev, in sicer za grižo 2 tujecev, za vrtico 1 tujecev, za jetiko 2 (1 tujecev), vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 21. Za infekcijskimi boleznimi so umrli in sicer: za ošpicami 6, za tifusom 1, za grižo 2 tujecev.

— Tatvina vojaške oblike. Ob 11. ponoči ustavi na Mestnem trgu službojuči stražnik trojico dojenjskih fantov s polnimi nahrbtniki. »Kam greste?« — Odgovore mu: »Na dojenjski kolodvor«. Ker ob tem času ne vozi noben vlak, jih je stražnik prijel in povabil na policijo. V nahrbtnikih so dobili mnogo obleke. Aretiranci so izjavljali, da so jo kupili na glavnem kolodvoru pri tavni dražbi za 3200 K. Pozneje se je na dogledu, da izvirna obleka iz podstrešnega skladišča šentpeterske vojašnice in da je to obleko nakradel ključar v garnizijskih zaporih Josip Kastelic.

— Pozor, vinožreči! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bo prodajala iz zapuščine pokojnega dr. Georga izvrstno vinsko kapljico (starino in novo vino) na javni sodni dražbi dne 13. t. m. v Makolah v gorici Jelovec, na kar opozarjamo vinske trgovce. Kaj več je posneti iz dotičnega oklica v našem listu.

— Nenavadna smrt. Mladi Vladimir Božič, sinček elektrotehnikarja na Viču, je postal žrtev čudne opekline. Mati Roza je pripravljala kvaslo. Vladimir je sedel pri mizi in jedel kosček klobase. V tem je prišel v kuhinjo njegov prijateljica. Vladimir je poskočil od mize, toda pri tem tako nesrečno padel proti stenski luči, da je prevrnil lonce vroče juhe, ki se je na njem polila. Vladimir je dobil tako hude opekline, da je tekem dveh ur izdihnil.

— Primerno božično darilo je knjižica »Kaj se ne spodobi« cena K 10, dobi se v vsaki knjižarni v zalozbi pri anonimnem zavodu »Vedež«, Maribor, Slovenske ulice 6.

— Velike tatvine usnja v Pollakovih tovarni. Neštevilne so tatvine v Pollakovih tovarni. Sedaj so prišli na sled dobro organizirani in močni tatvinski družbi, ki je v tovarni kradla usnje kar na debelo. Niti segajo celo v Zagreb. Škodo cenijo približno na 50.000 kron.

— Začeti in — sadno dreve. Vred padlega sneža je pribežala divjačina s hrbov in gora v nizave blizu človeških domov. Po sadnih vrtovih ki niso zavarovani po ograjah, je dreve izpostavljeno obledanju po zajehi ki so po Goreniskem že pričeli delati škodo. Kmetje se radi tega oborožujejo proti divjemu zaju.

— Begunec — mesar. Begunec, kakor sploh onemu, ki je izvežban v mesarski stroki, se priporoča, da se naseli v Zalocu pri Ljubljani. V kraju in bližnji okolici je nad 100 hiš, mnogo železnih uradnikov in drugih uslužbencev ter učitelstvo, a vsi morajo pošiljati po meso v oddaljeno D. M. v Polju ali Vevče, kjer je dražje kot v Ljubljani. Živine je v bližnji okolici obilo. Priporočamo dobremu mesarju, da si kraj takoj ogleda.

— Originalen berač. Na policijo privede 50letnega Nikolaja iz Jaske. Uradnik: »Zaradi beračenja ste aretirani.« — Nikolaj: »Gospod! Nisem berač! Delam pri Kranjski stavbniški družbi.« — »Koliko imate plače?« — »5 K na uro.« — Uradnik: »Danes, na praznik Marijinega spočetja ste na Marijinem trgu beračili.« — Nikolaj: »Ni res!« — Uradnik: »Zakaj?« — Nikolaj: »Imam navado, da se vsakega gospodu, ki ga srečam, poklonim.« — Uradnik: »Pa ste pri tem beračili.« — Nikolaj ogorčen: »Kaj morem zato, če sta mi na moj poklon dva gospoda vrгла po dve kroni v kapo! ...«

neizmerno velik, moralni uspeh pri najboljši igri dvomilij, materialni uspeh pa vsekakor slab. — Strikrat je gostovala ruska operna družba »Črna mačka« v nabito polnem gledališču, Strindbergov »Smrtni ples« pa je gledalo pri prvi repizi le — 35 posetnikov. Strindbergov »Smrtni ples« je doživel v Mariboru — kakor malokje drugod — vzporedno obeh svojih delov, deljenih na dva večera. Drama je gotovo umetnina prve vrste, kajti navzlic temu, da nastopajo v glavnem le 3 osebe, ostane pozornost poslušalcev napeta do konca. Alice je prava Strindbergova ženska, ki muči 25 let Edgarja, življenskega filozofa, ki je premalo samostojen, da bi se mogel ločiti od žene, kajti naslanjati se mora na njo in na druge. Ko se mu približa Kurt, se nasloni tudi nanj, ga izrablja in izsesava kakor vampir, dokler ga ne uniči moralno in materialno; a tudi sam pade, brž ko mu izpodletijo računi, ko zve, da noče postati hči Judite polkovnikova žena, temveč sledi rajši Kurtovega sina Allana na sever. — Drugi del — »Vampire« — ima pravzaprav več dejanja kakor prvi, a je že skoraj presirov. — Te tri osebe, Edgarja, Alice in Kurta so vtelesili G. Nušič, ga. Buksekova in g. Skrbinek — naši trije mojstri. Prvi večer je bil gotovo brezhiben; neuglednosti premiere so se uravnale pri repizah. Drugi večer »Vampire« je bil za spoznanje slabši, zlasti je postal gosp. Skrbinek prisljen v afektih. Ravnotočno muho je predolgo posvajanje Judite od Allana. Gledna Podgorca je bila v svoji vlogi (Judite) izborna; le jokati ni znala. Allan g. Zelenika, podan za mladeniško — otroško navostjo, je bil naravnost tip. Prihodnja novost je Cankarjevo »Poluhjanje v dolini šentflorijske«. Upajmo, da pride skoro dan, ko bo mariborsko občinstvo doživelo tudi za težje duševno hrano; do tedaj pa naj ostane gledališko vodstvo na začrtani poti.

Dr. P. St.

Koncert

»Glasbene Matice« dne 13. decembra t. l.

S koncertom orkestralnega društva prične »Glasbena Matica« v letošnji seziji svoje koncertno delovanje. Orkestralno društvo se je ustanovilo kot nujno potrebna institucija za razvoj orkestralne glasbe šele lani in je takoj živahno poseglo v koncertno življenje. Kdor zasleduje dosedanje delovanje orkestralnega društva vidi, da se orkester »Glasbene Matice« prav dobro razvija. Orkester, ki si upa v prvem letu svojega obstoja izvajati »Pathétique« in to s takim uspehom, je v dobrih rokah, pozna disciplino in ima resno voljo s skrbnim študijem gojiti pravo umetnost.

Prvi letošnji simfonični koncert nam nudi skladbe Čajkovskega, Berlioz, Liszta, Ljadova, Rimsky-Korsakova in Šerjanka. Čajkovskij je našemu koncertnemu občinstvu že star znanec. Lani smo čuli njegovo 5. in 6. simfonijo; razen tega je orkestralno društvo proizvajalo njegovo elegijo op. 67 b) na smrt Samarina. Čajkovskega serenada je veliko delo, ki ga proizvajajo godalni orkestri, da morejo pokazati svojo moč in silo. Skladatelj sam želi v partituri močne zasedbe. Pri koncertu orkestralnega društva bo izvajalo serenado, ki je najbolj razvita forma skladb za godalni orkester, nad 50 glasčev, violistov, čelistov in kontrabasistov. Prvi stavek je zgrajen v obliki sonate, drugi stavek prinaša nadvse ljubeč valček s pripuko melodijo in zanimivo ritmiko, tretji stavek elegije je značilen za umetniško ustvarjanje Čajkovskega kot lirika, zadnji stavek na razvije v ruskem temo vso silo godalnega orkestra. Enakih del razven Dvořakove in Sukove serenade imamo le malo. Lani je dirigiral to delo iz ljubljanske opere dobroznani kapelnik Eric Reiner pri svojem gostovanju v Hamburgu.

Druga skladba na vspredu je Berliozova overtura »Rimski karneval«. Francoz Hektor Berlioz je s svojimi spisi in skladbami uveljavil takozvano programno glasbo. Pri njej naj bo skladateljeva in poslušalčeva fantazija direktno vezana na konkretna dejstva, na gotov program. V Nemčiji se je pridružil temu principu kompozitorskega sloga Fr. Liszt. Berlioz je poseben mojster v uporabi in sestavi zvočnih barv orkestralnih instrumentov, ki mu služijo v karakterizaciji izraza. Lani se je izvajala simfonija »Harold v Italiji« s prekrasnimi violskimi solo. »Rimski karneval« je uglasbil Berlioz kot drugo uverturo k svoji operi »Renvenuto Cellini«. Skladbo »5. maj« za bas solo, zbora in orkester zloženo v proslavo Napoleonove smrti, pripravlja pevski zbor »Glasbene Matice«.

Tudi Fr. Liszt zastopa mnenje, da mora glasba izražati poetične ideje. Liszt je zlagal simfonične pesnitve, ki prav posebno reprezentirajo njegovo umetniško produktivno individualnost. K svojim »preludijem« navaja po Lamarinu nastopni predgovor: »Kaj je naše življenje drugega nego vrsta preludijev onemu tajinstvenemu spevu, čezar prvi slovenski glas ubere šele smrt? Ljubzen je vsakemu srcu sveta zarija; toda kje je življenje, ki mu ni pretrgalo prve blaženosti in sreče besnenje viharja ter z uničujočim bliskom rušec sveta črtarje razpršilo s svojimi smrtnimi dihom sladkosti polnih sanj? Kje je ranjena duša, ki ni po težkih preizkušnjah, v rahlem božjem miru na kmetih izkušala naspavati lastnih spo-

minov? Toda mož ne strpi dolgo v blagodejnim pokoji in blaženosti polnem razkošju narave. »Ko ga pozove bojni klic, hiti, — kaj mu mar, za kaj gre vojska! — na najbolji nevarno mesto, da v bojnem vrvežu razmahne spet vse svoje sile in občuti do kraja vse svoje moči.«

Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov je zložil kot dvajsetletni mladenič prvo rusko simfonijo. Njegovo harmoniko odlikuje nenavadna originalnost in svežost, koloristična sredstva godbe zna mojstrsko uporabljati.

Italijanska poročila.

ANEKSIIA JULIJSKE BENEČIJE ODLOŽENA.

Rim, 10. dec. Z dobro informirane strani poročajo, da je aneksija Julijske Benečije, določena na dan 19. t. m., odložena na drugo polovico meseca januarja 1921, ker se upa, da bo do tistega časa rešeno vprašanje Reke.

TRETTA ITALIJANSKA LADJA PRESLA K D'ANNUNZIJU.

Reka, 10. dec. Presla je k D'Annunziju tretja italijanska ladja, torpedovka »Espero«. Poveljnika so privezali mornariki k tonu in odpeljali na Reko. Poveljnik se je branil dolgo časa z revolverjem v roki in ima raztrgano obleko, končno so ga premagali in zvezali. D'Annunzio je ves giniten in vesel pohitel na ladjo in imel nagovor na mornarice. Potem je razdelil med nje deset tisoč lir. D'Annunzio ima zadnje čase obilo denarja in ga razdeljuje med legionarje in pribelež mornarice. Zato pričakuje še novih italijanskih ladij, da pribeže v reško luko.

D'ANNUNZIO PRIDRUŽIJE DOMOV POSLANO ITALIJANSKO VOJAJSTVO.

Reka, 10. dec. Letnik 1899. odhaja domov. Iz Dalmacije je že odšlo vojaštvo tega letnika. Ko je imelo oditi tukajšnje vojaštvo, je imel D'Annunzio govor, v katerem jih je navduševal, naj ostanejo na Reki. In res je ostala večina, nekaj pa jih je odšlo domov. Legionarji, mornariki in drugo vojaštvo korakajo po mestu z godbo na čelu in ne kričijo več, da pojdejo v Zader in Split, marveč da bodo korakali proti Rimu!

GIOLITTIJEVA IZJAVA.

Rim, 10. dec. Min. predsednik Gioliti je po razgovoru s parlamentarnim mislo podal kot mnenje vlade o reškem vprašanju nastopno izjavo: 1.) Italijanska vlada se ne more pogajati z D'Annunziji pred ratifikacijo rapalske pogodbe; 2.) ne more se izvršiti priznanje kvartnerske regence, ker se ne more izpolniti čin, ki ga ne obsega pogodba; 3.) ako bi tudi obstojala legalna možnost za pričetek razgovorov z reško državo, bi bila italijanska vlada ovirana to storiti vsled stalnih sovražnosti in nediscipline reškega poveljstva na pram Italijanski državi.

NOVI KOVANI DROBIŽ.

—d Beograd, 10. decembra. Z Dunaja je dospela večja množina kovane drobiža za 5, 10 in 25 par. Po naredbi finančnega ministrstva se bo drobiž takoj dal v promet. Novci po 5 in 10 par so izdelani iz kovine gama, in sicer iz 98% cinka in 2% bakra. Novci po 25 par so izdelani iz zmesi bakra in nikla, in sicer 25% nikla in 75% bakra. Na eni strani je označena vrednost v arabskih številkah, z desne na levo strani pa je izražena beseda para v cirilici in latinici. Komade po 5 par morajo zasebniki sprejemati do 5 dinarjev, komade po 10 par do zneska

Anatol Ljadov je zapustil lepo število prav pomembnih instrumentalnih in klavirskih del. Pri svojih delih je uporabljal tudi z velikim uspehom rusko narodno pesem. Njegova »balada« je vseskozi zanimiva v ¾ taktu zloženo delo.

Šerjankin simfonični stavek (Largo v e-duru) je bil zložen ob približ bivanja prestolonaslednika v Ljubljani, a se tedaj radi tehničnih ovir ni mogel izvajati. Mladi kompozist kaže pri tem delu globoko občutenost in široko muzikalno linijo.

10 dinarjev, komade po 25 par pa do zneska 25 dinarjev.

CENTRALIZACIJA URADNIŠKIH GOSPODARSKIH ZADRUG.

—d Beograd, 10. decembra. Dne 1. januarja 1921 stopi v veljavo uredba o organizaciji uradniških nabavnih zadrug, ki bodo morale vse stoniti v zvezo nabavnih zadrug državnih uradnikov. Po tej uredbi je združevanje vseh državnih uslužbencev obvezno. Vsi oni, ki dobivajo plače v kakršnikoli višini iz državnih blagin, morajo biti člani nabavnih zadrug državnih uslužbencev. Zdrugce se bodo ustanovljale z deleži, ki ne smejo biti manjši kakor po 100 dinarjev. Zdrugce bodo nabavljale blago od producentov samih in bodo zato cene mnogo nižje kakor na trgu.

TAKSA ZA TUJCE.

—d Beograd, 10. decembra. Ker so beograjski hotelirji vložili predstavo o nepraktičnosti in škodljivosti dosedanja načina pobiranja takse za tujce v Beogradu, je beograjski občinski odbor to vprašanje vzel vnočv v pretr. Občinski odbor je odredil, da bodo plačevali tuji v hotelih I. razreda po 5 dinarjev od postelje, v hotelih II. razreda po 3 dinarje, v hotelih III. razreda po 2 dinarja za vsako noč, ki jo prebije tuje v Beogradu.

V POČASČENJE NAROD POSLANCEV.

Beograd, 10. decembra. Beograjski občinski odbor je odobril 50.000 dinarjev za banket, ki se bo dan priredil narodnim poslancem. — Beograjska mestna občina je izdala poziv na beograjsko močestvo, da na dan sestanka konstituantne dne 12. t. m. okraši hiše z jugoslovenskimi zastavami.

ŠTRAJK DRŽAVNIH URADNIKOV V JULIJSKI BENEČIJI.

Trst, 10. decembra. Jutri se prične štrajk srednješkolskih učiteljev, ker vlada ni ustregla njihovim prošnjam. Z dnevnimi 15—20 lirami ni morejo živeti. V nedeljo bo velik šod državnih uradnikov. Pripravlja se splošno štrajk državnega uradništva.

PRIZIV PROTI VOLITVAM.

Beograd, 10. decembra. Državnemu svetu so že pričele prihajati prilozbe proti izvolitvi narodnih poslancev. Pričakujejo še prihod dveh svetovalcev, kakor bo državni svet otvoril seje.

KRALJ KONSTANTIN SE VRNE.

—d Atene, 10. decembra. Grška vlada je sklenila poslati kralju Konstantinu brzovlakovo, s katero mu naznanja izid ljudskega glasovanja in ga pozivlje, da se vrne na Grško. V kralju vzhviht krogih smatrajo, da se kralj Konstantin vrne sredi prihodnjega tedna. Otvoritev narodne skupščine je določena na 23. januarja 1921.

NOBLOVA NAGRAJA.

Stockholm, 10. decembra. Nord Express Central javlja iz Kristianije: Kakor poročajo uradno, je komite noblove nagrade prisodilo nagrado za mir za leto 1919 predsedniku Zedinjenih držav Wilsonu in za leto 1920 predsedniku sveta zveze narodov Leonu Bourgeoisu.

Na tujem in doma.

Španija šteje med države, ki so pri nas še malo poznane. Ali v samostojni državi, ki mora misliti na to, da počasi naveže vsepovsod neposredne stike, mora saj v naših gospodarskih krogih prestopi neinteresanost tudi za »Španske vasi«. Kot nevtralna država je imela Španija debela leta med svetovno vojsko, izvažala je mnogo sirovin, med kovinami zlasti baker, živila in tudi fabrikate. Obilno denarja je prišlo v državo. Španski denar, pezeta, se je precej časa držal celo nad švicarskim denarjem za 10%. Po končani vojski je sreča ginevala, španski denar je prišel počasi pod pariteto s švicar. Danes dobijo za španski sto enot le 75 švicarskih. Vzroki so različni. Kakor drugod po svetu je tudi na Španskem država v finančnih skrbih. Vojnega bozavstva se dosedaj davčni vtiak ni lotil. Posebne obdavčitve vojnih dobičkov država doslej ni uvedla. Je to dejstvo, ki draži široke sloje. V zadregi in deficitu si nomaga vlada s napirnim denarjem. Dopusitna mera za bankovce se je covišla nedavno od 4,5 na 5 milijard. Sredi novembra so imeli bankovce za 4,27 milijard v obtoku. Imajo torej tudi že inflacijo v gostih. Strikovi in mezdni gibanji imajo stalno prko potrebe. Tudi teror se ozglja v Barceloni. Na padanje valute vplivajo znatna plačila v Ameriko za uvoz žita. Med vojsko se je močno okrepila nacionalna zavest in narodni ponos. V narodu je prišlo do zavesti, da so si gospodar-

ske opomogli in da so manj odvisni od tujega kapitala. Dolz in posojila, ki so bila v inozemstvu posebno v Franciji, so tokom vojske mogli pokuniti nazaj. Inozemci so radi izkoristili zanje urodne tečaje in so prodali španske efekte. Španci pa sedaj neprijetno občutvajo, da je mnogo važnih gospodarskih in industrijskih naprav, kakor vodovodni, električne, pinove, železniške proge še v tujih rokah. Začelo je živahno gibanje za nacionaliziranje podjetij v tujih rokah. Na svojih zemlji hočejo biti svoji gospodje. Iziniti hočejo tuje gospodstvo, odnosno podrediti hočejo tuj kapital svojemu vodstvu. Za nove volitve v parlament je nacionalizacija glavna parola. Vlada pospešuje emancipatorno gibanje. Tudi podjetja hočejo trše obdobje in jih pripraviti do tega, da sprejme španske firme volitve španske upravne svete, sprejme španske direktorije in vodilne tehnike. Ta osvobodilna gospodarska politika ima že lene uspehe. So na tudi tdrovratniki, ki se raiše izselitve neko vklonijo razmeram. Nacionaliziranje v gospodstvu je pokret, ki ne neizbežno na gotovi stopnji državnega razvoja. Smotrna izvedba je na mogoča le tam, kjer vlada vodi temu primerno politiko. Za naše razmere je predmetno gibanje v drugih državah zelo instruktivno. Gospodarsko rešstvo pomenja britko odvisnost. K nam se sedaj seli od vseh strani tui podjetniki. Treba je velike preudarnosti. Kakor je želeli go-

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sobota, 11. dec.: Bobrov kozuh, red A. Nedelja, 12. decembra, Figaro se ženi. Izv. abnm.

Ponedeljek, 13. dec.: Bobrov kozuh, red C.

Opera:

Sobota, 11. dec.: Tosca, red D. Nedelja, 12. dec.: Dalibor, izv. abnm.

Ponedeljek, 13. dec.: zaprto.

— Koncerti orkestralnega društva pod vodstvom prof. Fjodora so od lani elitni in največji simfonični koncerti Glasbene Matice. Naj ne zamudi nihče letošnjega prvega koncerta v Unionu v ponedeljek dne 13. t. m. ob 20. uri. k — Operni ravnatelj Karel Kovačovic. Na črevesnem raku je umrl v Pragi operni ravnatelj, umetnik — kapelnik ter odlični češki skladatelj Karel Kovačovic. Pred 20 leti je prevzel operno vodstvo Narodnega divadla ter je dvignil češko opero na najvišjo umetniško stopnjo. Kot nedosežen koncertni dirigent je postal Kovačovic za Narodni divadlo prvi čudodelec. Na praškem konservatoriju je absolvirval oddelek za klarinet in harfo ter je bil obenem izreden pianist. Vse svoje znanje je posvečal predvsem češki izvirni operni tvorbi, zvest gestu »Narod sam sebi« Kovačovic je izvajal Smetanove, Dvořakove, Fibichove. Novakove in drugih čeških kompozitov opera dela v najbolj dovršeni obliki. Sam na je komponiral pet dramatičnih skladb, med katerimi sta najboljše »Poglavci« in »Na starem bledce«, prva po Jiráskovem romanu, druga po

»Babič« Božene Nemcove. Pokojni Kovačovic je storil tudi slovenskemu Narodnemu gledališču v Ljubljani marsikatero uslugo ter je šel vsem intendantom in kapelnikom našega gledališča vsolej z največjo ljubeznivostjo na roko. Naša opera je pred leti vzporedila njegovo »Poglavce«.

— 50letnica skladatelja Viteslava Novaka. Najodličnejši češki skladatelj Viteslav Novák, ugleden in priljubljen tudi med jugoslovanskimi glasbenimi trogi, je slavil te dni 50letnico svojega rojstva. Število njegovih klavirskih in simfonskih skladb, samospetov, zborov itd. je ogromno. Napisal je tudi najboljše češko glasbeno veseligrro — opero »Zvikovský rarášček«, duhovito dovtipno, originalno in glasbeno izredno bogato dramsko delo, ki bi moralo priti tudi na naš oder. Druga njegova opera je »Karlštejn«, ki je čisto češki umotvor. »Narodni Listy« pišejo: »To, s čimer je Vit. Novák obogatil doslej našo glasbo, da zavzema danes naša glasbena tvorba eno izmed prvih mest na svetovni tribuni — tvorba, ki je kot umetnost velika, izvirna in čisto češka, nam je jamstvo, da bodo tudi njegova bodoča dela zopet umetniško velika. Domovina ima pravico, zahtevati to od njegovega genijale — Na vseh slovenskih večjih koncertih je zastopan skoraj vselej tudi Vit. Novák. K 50letnici mu čestitamo tudi Slovenci!«

— Strindbergov Smrtni ples na mariborskem odru. Iz Maribora nam pišejo: Priznati se mora da ponuja ravnatelj Nučič iz nekega klubovalnega idealizma mariborskemu občinstvu res najboljša svetovna dela. To pribijemo že kar naprej, kajti trud naših igralcev je

ipodarskega razvoja in novih industrij v državi, da odpade odvisnost od tujega importa, je vendar svari pred prenapetostjo. Industrializacija za vsako ceno, treba pač odklanjati. Bolje počasi in polagoma, pa v mejah svoje moči, kakor da se na hitro industrializiramo, pa nas pri tem zagrnejo valovi tujega podjetništva.

Sokolstvo.

— Prednjački zbor Sokola I. priredil za člane in članice dne 11. t. m. ob 20. zvečer v društvenem prostoru Trg Tabor predavanje »O pravilnem držanju telesa pri telovadbi«. K predavanju ujudno vabi odbor.

— Dramatični odsek »Sokola Vič« priredil v nedeljo, 12. t. m. ob 8. uri zvečer v Sok. domu burko v 3 dejanjih »Velika repatica«. Nadejamo se, da občinstvo zopet z obilnim posetom nagradi marljivost naših diletantov, ki so že v »Naši krvi« pokazali lep uspeh in napredek.

— Sokol I. namerava ustanoviti za naraščaj tambaraški zbor. V to svrhu potrebuje potrebne instrumente, katere bi nakupil ali pa tudi brezplačno hvaležno sprejemal br. Stane Vidmar. Pred Skofijo št. 19. Odhor.

— Sokolski znak. V zmislu sklepa skupščine Jugoslov. Sokolskega Saveza v Mariboru izda starešinstvo z novim letom enotni sokolski znak za vse jugoslovanske Sokolstvo in ravnokotno enotno sokolsko legitimacijo. Značke in legitimacije bodo dobivali člani in članice samo pri svojih društvih. Savez jih prične razporežljati s 15. januarjem 1921. — Sokolski znak ne bo na prodaj nikjer v trgovinah in bo patentiran. Vsaka zloraba se bo kazenskim potom zasledovala. Znak je isti kakor češki »Na straže«, samo brez tega napisca. — Za nošo znaka veljajo isti predpisi, kakor pri češkem Sokolstvu in bodo objavljeni v vseh sokolskih listih. Znak smejo nositi samo člani in članice, ne pa naraščaj.

Turistika in sport.

— Prvi jubilej lista »Sport«. Prvi slov. sportni list »Sport« obhaja svoj prvi jubilej. — Izšla je namreč že 25. številka (dne 11. t. m.) Številka je izšla v krasni obliki s 6 zimsko-sportnimi slikami v modrem tonu, kakor do sedaj še noben ilustriran slovenski list! Veselimo se tega »jubileja« ter želimo listu »Sport« — na mnoga leta in obilo naročnikov!

— Sanjkanje v Bohinju se bo vršilo letos od Božiča dalje.

Društvene vesti in prireditve.

— Občni zbor »Zenskega telovadnega društva« v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, 12. t. m. ob 11. dop. v posvetovalnici na magistratu in ne v soboto ob 5. pop. kot je bilo prvotno naznanjeno, z običajnim dnevnim redom. K mnogobrojni udeležbi vabi cenjene članice odbora. — Seja novoizvoljenega odbora »Zenskega telovadnega društva« v Ljubljani se vrši takoj po obnem zboru.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Da se morejo tudi zainteresirani zdravniki iz dežele udeležiti mesečnega sestanka dne 14. t. m. na poročniškem oddelku javne bolnice v Ljubljani, se vrši sestanek že ob pol 4. pop.

— Pogrebno društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani vabi svoje člane k izrednemu obnemu zboru, ki se vrši v soboto, 18. decembra 1920 ob 6. zvečer v dvorani pismonoš na glavni pošti.

— Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek dne 13. decembra ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica št. 4.

Izpred sodišča.

— Porotno zasedanje v Mariboru. V ponedeljek 13. t. m. se prične v Mariboru porotno zasedanje in sicer o tatvini, ki sta je obtožena Daniel Muggenauer in Widmai. V torek se prične tiskovne pravde in sicer prvi dan proti odgovornemu uredniku »Murske Straže« Božidar Borkotu, drugi dan proti odgovornemu uredniku »Straže« Žebotu, poklicanih je 21 prič, in v četrtek proti odgovornemu uredniku »Slov. Gospodaria« Vokoslavju Stupanu, ki ima kar dve pravdi.

Ljubljanska porota.

— Gustinčičeva afera. Pred ljubljansko poroto bi se morala danes vršiti tiskovna pravda ing. Gustinčiča proti uredniku g. Milanu Plutu. Ker sodišče ni moglo povabiti vseh prič, je bila razprava preložena. Odnadla je tudi druga tiskovna pravda. Danes so torej porote popolnoma odpadle.

— Konjski tat. Janez Poklukar, kovač iz Grabč pri Gorjah, je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe, ker je ukradel posestniku Mihi Hrovatu v Podkoren rdečo kobilico z žrebčeta vredno 14.500 K. Kobilico je Poklukar gnil čez Karavanke v Beljak, tam so ga orožniki prijavili in izročili beljaskemu sodišču. Iz »ušvih« in umazanih beljaskih

zaporov je Poklukar dvakrat pobegnil, enkrat celo skočil 8 metrov globoko ter si zlomil roko.

— Vpliv kina na tatove. Zločinski elementi radi posebej kinematografske predstave vilske vsebine. Dne 7. oktobra t. l. so se zvečer v ljubljanskem kinu sešli trije tatovi: 20letni Ivan Tome, 19letni Tomaž Kleindienst, 20letni France Pirnat, vsi čevljarji pomočniki. Po končani predstavi so se dogovorili za vstop v manufakturno trgovino Charlesa Prince na Turjaškem trgu. Odnegli so veliko množico blaga, cenjenega na 26.800 K. V Laternanovem drevoredu so jih potem zasedli. Pred poroto so mladi tatovi dejanje priznali. Obsojeni so bili: Ivan Tome na 10, Tomaž Kleindienst in France Pirnat pa na 8 mesecev težke ječe. Zanimivo je, da so porotniki soglasno izrekli ceno blaga pod 4000 K.

Gospodarske vesti.

— »G. Iz« »Slovenski Novine«. »Slovenske Novine« broj 270 objavljajo v celoti pogodbo o začasnem uređenju trgovinskih odnosov naše države s Čehoslovaško republiko. — »Slovenske Novine« broj 271 prinašajo obširno narodo o pridobivanju in izglabljanju državljanstva kraljevine SHS rotom prošnje in opcije. — »Slovenske Novine« broj 272 prinašajo med drugim razpis vsem carinaricam, ki se tiče carjenja na minimalni tarifi ob uvozu kirurških in drugih instrumentov ter aparatov od strani lekarnarjev in drogeristov. Razpis navaja tudi druge lekarnarske potrebščine, kakor izdelke iz kartona, lončke iz stekla in porcelana.

— »Razpis služb«. Glasom objave v »Slovenski Novine« razpisuje uprava za zaščito industrijske lastnine v Beogradu naknadno: 1. dve mesti inšpektorjev za letno plačo 5000—6000 dinarjev; 2. nekaj mest tehnikov za letno plačo 2500—4000 dinarjev; 3. nekaj mest tehnikov s fakultetno tehnično izobrazbo in 4. dve mesti pisarjev i. s. eno za absolviranega pravnika, drugo za absolviranega tehnika. Pogoji za ta mesta so isti, kakor so navedeni v 129. številki »Uradnega lista« z dne 11. novembra t. l. s spremembo, da prosilec za mesta po d. l. in 2. ni potrebna usposobljenost za sodnika ali odvetnika, da na imajo prošnje s tako usposobljenostjo prednost. Prošnje je poslati (Upravi za Zaščito Industrijske Svoine (Ministarstvo Trgovine i Industrije) v Beogradu do 15. decembra 1920.

— Državna posredovalnica za delo. Pri vsed podružnicah Državne posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 28. novembra do 4.

decembra t. l. dela 130 moških in 70 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 167 moških in 46 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 213. — V delo se sprejmejo: strojevodja, ščetarji, puškarji, urarji, mizarji, elektrotehniki, brusarji za jedino orodje, pletarji šuškinje, kuharice, sobarice, tiskarska vlagalka, restavratske blegajničarke, vzgojiteljica, likarica, perica pletilca, vajenci, vajenke itd.

BORZE.

— d Zagreb, 10. decembra. Devize: (Vezano.) Berlin 199—200. Italija 522 do 525. New York 145—0. Pariz 855 do 875. Praga 169—169. Dunaj 25.25 do 25.75. Valute: Ameriški dolarji 143 do 144.75, avstrijske krone 28—30, bolgarski levi 0—160, carski rublji 85—90, češkoslovaške krone 160—170, angleški funti 460—0, francoski franki 850—865, napoleondori 470—480, nemške marke 192—195, romunski lei 200—210, italijanske lire 511—512, turške lire 515 do 0.

— Curli, 9. dec. Devize: Berlin 870, Holandija 197.25, New York 646, London 22.25, Pariz 38, Milan 22.75, Bruselj 41.2, Kodani 95.75, Stockholm 124.50, Kristianija 95, Madrid 82.25, Buenos Aires 215, Praga 7.25, Varšava 1.10, Zagreb 4.50, Budimpešta 1.03, Bukarešta 8.75, Dunaj 1.90, avstr. žig. krone 1.25.

— d Dunaj, 9. dec. Devize: Amsterdam 182.25—183.25, Berlin 805 do 811, Bukarešta 812.50—822.50, Curli 921.25—926.25, London 2045—2065, Milan-Trst 2075—2095, Pariz 3505 do 3545, New York, 600—604, Praga 672.50—677.50, Sofia 679—680, Varšava 102—104, Zagreb 399.25—394.25, Budimpešta 99.25—101.25. Valute: dolarji 595—599, nemške marke 804 do 810, poljske marke 109—111, rum. lei 810—820, bolg. lev 685—695, švic. franki 9187.50—9237.50, franc. franki 3480—3520, ital. lire 2065—2086, angleški funti 2035—2055, češkoslovaške krone 865.50—690.50, madž. krone 105.50—107.50, jugoslov. dinarji 1565 do 1585.

— d Praga, 9. dec. Devize: Zagreb 59.50, Dunaj 14.50, Varšava 14.50, Sofia 101.25. Valute: jugosl. dinarji 233, str. krone 14.50, poljske marke 13.50, bolg. levi 97.25.

Pozivandbe.

— Našla se je pompadura z denarnico. Dobi se nazaj v trgovini Dečman, Sv. Petra cesta 12.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

Poslano.*

Z ozirom na objavo g. Leona Strakelj (European Trading & Export Co. Kolodvorska ulica 25) z dne 9. dec. 1920 izjavljam, da sem za pred dobrim mesecem izstopil iz njegove službe ter nisem bil v nikakoli zvezi z uslužbenecima, katere sta napravljala na račun omenjene tvrdke kakor dolgove ter prejela denar za pome liste.

V Ljubljani, dne 10. dec. 1920.
Anton Brdar.

POSILANO.*

Podpisana tvrdka opozarja tem potom vse interesente, da nima nič skupnega z gosp. Albertom Sandrinom, ter ne odgovarja za njegova dejanja.

I. Sandrin,
trgovina usnja, Ljubljana, Mostni trg št. 6.

* Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Zagatenje. Medical Mirror, odlični ameriški strokovni časopis, poroča, da se grenčica »Franz-Josef« obnaša vedno dobro.

— Dober dan! in nikakoli bolečin ne boste imeli, če vporabljate Fellerjeve Elsa fluid in Elsa kroglice, 6 dvojnatih ali 2 špedijalni steklenici Elsa fluida 42—K. 6 škatlic Elsa-kroglice 18—K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeve obrazne pomade močnejše vrste 15—K. Fellerjevo pravo medicinsko lilijno mlečko milo z znanko »Elsac 19—K. Fellerjeva Tanokina pomada za rast last veliki lonček 15—K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki tvrdke Eugen V. Feller v Donji Stubici, Elsbarg št. 238, na Hrvatskem, so vseskozi zanesljivi in priporočljivi. (8346)

Strojniki

za Dieslov motor z daljšo prakso se sprejme takoj. Ponudbe pod »Strojniki 9220« na upravnistvo Slov. Naroda. 9220

350 K ali 75 din.

Veliko za vsakega! Veliko za vsakega! Kateri gospodov želi poceni si nabaviti obleko, naj se obrne z dopisnico na tvrdko Novak i Likar, Domžale 76, nasproti pošte, kjer se izdeluje najeleгантnejše in po največji modi obleko za 350 K ali 75 dinarjev. 9196

Bolniško postrežbo

v boljših hišah ali tudi Sanatorijum-pretvame inteligentna popolnoma iz vsežbna bolniška postrežba. Spremlja tudi bolnike na potovanju. Ponudbe na Pošto letete 1881. 9250

Kot hišna

se priporoča inteligentna samostojna vdova, 39 let stara, le v boljšo hišo, ali eventualno k malim otrokom brez matere. Govori češko, nemško in nekaj slovensko. Ponudbe na Pošto letete Ljubljana, 16. 9245

Kupilo se

sodi od olja, strojnega in mineralnega (baterije), dalje vinski sodi od 200 l do 400 l v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo cene pod »Zdravi sodi 9221« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 9221

Prevzame so

trgovina ali lokal

za trgovino v Sloveniji v bližini železniške postaje. Ponudbe pod »Bližina 9161« na upravnistvo Slov. Naroda.

Proda se

Globoskop - aparat

220 volt, za projekcije vsakršnih slik iz knjig, časopisov, fotografij i. t. d. na steno. Aparat je pripravljen za šole, družbe itd. Ponudbe pod »Globoskop« na Anonimno exp. Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 9159

Knjigovodju

bankarskega samostalnog i korespondenta - tkinju.

Perfektinog, sa znanjem: srbske, engleske, francuske i nemačke korespondencije, potrebne odmah jedna solidna banka u Beogradu. Nagrada dobra. Oferte sa uslovima uputiti Anonimnom biroa »Express-Reklame« Beograd, pošt. šif. 79. 9070

Bonačev beležni koledar

(tedenski koledar) izide 16. t. m. in se dobi po vseh trgovinah s papirjem. Cena brez poštne K 20.— komad. Koledar je krasno izdelan in tiskan na dobro hrameno papirju. Direktno se naj naloži pri tvrdki J. Bonač sin v Ljubljani. Denar naj se pošlje naprej. 9154

Les

rezan, tesan vsake vrste kupuje po najvišjih cenah na debelo tvrdka Maks Lilec, Ljubljana, Kolodvorska ul. 11/1.

Proda se starinsko stredo, servis za čaj in kavo, obedna in toaletna oprava. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9217

Proda se dobro ohranjen štedilnik, zimska suknja in kožuh. Istotam se sprejme gospod na stanovanje in hrano. Zvonarska ulica 11, I. nadstropje. 9216

Kupi se postelja

v jako dobrem stanju, z žično peresnico brez odeje oziroma perila. Ponudbe pod »Peresnica 9215« na upravnistvo Slov. Naroda. 9215

Proda se vsled odpotovanja dobro ohranjen komplet sokolski kroj za srednje velikega gospoda za 300 din. Poizve se v Kolizeju vrata 49.

Sprejememo takoj starejšega potnika.

snosobnega v kolonijalni in špecerjski stroki, ter zmožnega založiti primerno kavčijo. Zveza slovenskih trgovcev v Celju. 9247

Pletenje nogavic, lopic, šerp, čenk, gamaš, rokavic i. t. d. sprejema tvrdka Iva Siler, Kongresni trg 6. 9218

Prikladno

božično darilo

lepa viseča svetilka (ampola), stenske slike v okvirih, fini kozarci in steklenice, vaze, damastna nova garnitura za kavo (12 oseb) preproga, posteljno pregrinjalo in dr. Ogleda se vsak dan od 3—4. Resljeva c. 24, II. nad., desno. 9246

Meisterwerke der Malerei

(stari umetniki)

Moderne Meister der Farbe

popolnoma novo, se proda. Ogleda se vsak dan od 3—4. Resljeva cesta 24, II. nadstropje, desno. 9215

Levo mersko travo »Alger« za mo-droce nudi v večjih in manjših množinah po najnižji ceni, A. Sušnik Ljubljana, Zaloška c. 21. 9162

Samostojen trgovec primerne starosti, mešane stroke, dober manufakturnist, samo z dobrimi referencami, išče tem primerne službe, na jraje kot poslovođa dobrega podjetja, eventualno prevzema mesto dobrega potnika ali skladiščnika. Pristopim tudi kot kompanjon s primernim kapitalom. Ponudbe pod »Kompanjon 9120« na upravnistvo Slov. Naroda. 9120

Akordant.

Rudarsko podjetje v Ljubljani išče za rudokop na Gorenjskem spretnega zanesljivega podjetnika, kateri bi prevzel zaedna rudarska dela v takojšnji izvršitev. Ponudbe pod »Akordant 9085« na upravnistvo Slov. Naroda. 9086

Čevljarji Klej (Schusterkleb ei) prima v dozaht po 1 in 1/2 kg K 34— za 1 kg razpošilja po poštne povzetju vsako množino. A. Jelenc, Trbič. 9143

Harmonika

skoraj nova, (popolnoma hromatna) se proda. Hradeckega vas 35 (pod Golovcem). 9041

Išče se dober igratelj na klavir

za par večernih ur vsak dan. — Plača dobra. Naslov v upravnistvo Slovenskega Naroda. 9213

1000 K nagrade

mu dam, kdor mi preskrbi, da kupim hišo z gostilno, oziroma jo vzamem v najem. Ponudbe pod »Gostilna v zakus 9208« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 9208

Stanovanje in hrano

išče pri neki rodbini dijak (turist), če mogote v kak vili. Cena postranska stvar. Ponudbe pod »Dijak 9224« na ucrav. Slov. Naroda. 9224

Proda se skoro nova alijska boja v Rožni ulici štav. 9, prillitije. 9206

Prodaio se

4 osebnne sani, 1 tovarne za 1 ali 2 konja. Ogledajo se v Slomškovi ulici 6, Ljubljana. 9210

POZOR!

Zamenia se stanovanje z 1 sobo in kuhinjo s pritlikami v bližini kolodvoza za stanovanje z dvema sobama in kuhinjo. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 9156

Proda se cela polirana oprava z spalno sobo in razno ruogo p. hišvo. Poizve se: Resljeva c. št. 1. I. nad tr. II. stopnice od 1.—3. ure. 9158

Dva usnjarska pomočnika za apneno in dva k izdelovanju usnja se sprejmeta pod pismeno ponudbo: usnjarna Fr. Knaflic, Smarino pri Litiji. 9157

Irma Treppo rod. Kobal
Marijan Treppo
vjenčani
Vrhnikva Brežice
23. prosinca 1920.

Proda se nov pisalni stroj ameriškega sistema »Oliver«. Več se poizve Pred Skofijo 9/II. 9123

Kupi se

fin visok otroški voziček za ležanje in portni voziček (Brennabor), oba z nikelnastim podstavkom in gumijevimi kolesi. Ponudbe pod »R. J. 9129« na upravnistvo Slov. Naroda. 9129

Pozor!

Proda se lepa stavbena parcela na Mišičevcih cesti nasproti sodnih zaporov 836 m2. Proda se radi odhoda iz Ljubljane najvišjemu ponudniku. Pismene ponudbe pod »Stavba 9121« na upravnistvo Slov. Naroda. 9121

Išče se soba s kuhinjo v Ribnici ali

nje bližini za februar. Pismene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Stanovnik/9151«.

Pekarna,

dobro idoča, se kupi ali vzame v najem kjerkoli na Kranjskem ali Štajerskem. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 9177

Zamenia se

lepo stanovanje 2 sob, kuhinja in shramba s pritlikami — z enakim ali manjšim. Zelena jama št. 139. 916

Krompir

v množinah od 200 kg naprej oddaja družba Jadran, Dunajska cesta 9, po ceni 1.90 K za kg. Istotam se dobi tudi odbran krompir za krmo po cen 80 vinarjev za kg. 8862

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev in trgo vec z glasbilo

Ljubljana, Wolfava ul. 12

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg št. 15. priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Velika zaloga klobukov in slami-nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu pošta Domžale Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v arde in soboto.

Gospodična (uradnica) sprejme delo za popoldne. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »Uradnica 9211«.

Boljša gospodična,

večja strojeplisa in vseh pisarniških del išče službe. Ponudbe pod »Brez-plašno 9204« na upravnistvo Slov. Naroda. 9204

Oprava nerabljenja, za spalno sobo

in kuhinjo, iz trdega lesa, se proda za gradom, Strma pot št. 6, Ljubljana. 9207

Globoko postrim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancom pr. točno vest, da je naša ljubljena soproga, mamica, sestra in svakinja, gospa

Frančiška Ahčin roj. Soklič

soproga krojaškega mojstra

dne 10. t. m. ob 12 uri pri po kratki mučni bolezn v starosti 36 let v dež. bolnici prevljena s sv. zakramenti v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo, 12. t. m. ob 1/2 14 uri iz dež. bolnice.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1920.

Na prodaj Zelo vpeljana trvdka

3 sedla (2 Bocksattel in 1 Pritsch), 2 tehničarji, mlin za drobljenje, mesarski čok 1 m visok, 80 cm širok, 2 omari ki služita za izložbo, nova hrastova vrata s podboji, železna vrata in okoli par sto tramov od 3 do 4 m dolgi. Ogleda se v Slovski ulici 6, Ljubljana. 92-9

s sedežem v Gradcu 1146 za promet svojih kemčnih in tehničnih izdelkov **zastopstvo**. Ponudbe od predvsem pri industriji dobro in dokazano vpeljanih trvd se sprejmejo pod „K. G.“ na Annone-Exped. Rastelger, Graz. 9184

Jos. Stopar
manufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.

Pfaff šivalni stroji
so najpopolnejši! Največja zaloga za vsakovrstno obrt od navadnih do najfinjših oprem. **Večletna garancija!**
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Krasne novosti
modernih svilenih creppe de chine bluz, jutranjih oblek, svilenih kril v specialni trgovini perila
Hed. Šarc, Šelenburgova ul. 5.

Jvornica keksov, prepečenca, oblatov in vafelov
V. BIZJAK in DRUG.
Rogaška Slatina
priporoča svoje fine izdelke.

Sve vrste povratnega cvjetnega in gospodarskega sjemenja, kod nas iskušenog i sklimatiziranog izravno importiranog iz Njemačke, Holandije, i Švedske na veliko i na malo dobavljajo
ZADRUGA ZA PROIZVODNJO SJEMENJA, ZAGREB, PRERADOVIČEVA ULICA BR. 20.
Cijenici šalju se na zahtjev badava. — Vočke (sadna drevesa) svake vrste, visoke polustabljajice i patuljaste. — Vrtiljari i trgovci sjemena dobivaju ormarice sa pretincima na posudbu, dok im se sjemenje na porciju daje uz popust.

Cosulich-Line
Trst—Amerika
New - York - Buenos - Ayres - Rio di Janeiro Santos - Montevideo
Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edino le pri:
Simon Kmetec,
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

„MERKUR“
veletrgovina z manufakturo na debelo
Maribor, Cankarjeva ulica 1. (preje Rokoschinegg)
Cenjenim trgovcem se v ljudo naznana, da se je ustanovila v Mariboru velepotrebna veletrgovina z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim in drobnim blagom na debelo.
Trvdka „MERKUR“ si je za prihodnjo pomladansko sezijo zagurala največ čehoslovških fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje sklenila z največjimi čehoslovškimi tovarniki ekskluzivno prodajo za Slovenijo.
Trvdka je ustanovila lastno nakupovalno skladišče na Dunaju za avstrijske in v Pragi za čehoslovške proizvode.
Trvdka „MERKUR“ si je vzela za nalogo, cenjenemu trgovstvu omogočiti nakup blaga iz prve roke in tako tudi ublažiti draginjo in zato v ljudo vabi cenj. gosp. trgovce za obilen obisk.

„CROATIA“
zavarovalna zadruga v Zagrebu.
Ustanovljena leta 1884.
Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg št. 11.
Zavaruje: Življenjske rente, doto otrokom, glavnice na življenje, zgradbe in premičnine proti škodi požara in strelce, steklene šipe proti razbitju, proti vplomu in vlomski tatvini kakor tudi proti telesnim neizgodam pod najugodnejšimi pogoji.
Posebno zavarovanje proti neizgodam na železnici in parobrodu za celo življenjsko dobo!
Ceniki in pojasnila brezplačno!
Dobri posredovalci se vedno sprejemajo!

Jugoslovansko inženirsko podjetje
družba z omejeno zavezo
MARIBOR
inženirska pisarna in stavbeno podjetje
Projektiranje in izvršitev visokih, betonskih in železobetonskih stavb, industrijskih in poljedelskih ter vodnih zgradb, naprav za vodne sile itd. — Presoje in nasvetovanja. — Dobav. vsega gradbenega, industrijskega in tehničnega blaga, železnine, orodja, nosilcev, betonskega železa, tračnic in materiala za ozkotirne železn., elektoteh. material, cement, gips, lepenka, t. d.
Naslov za brzojavke:
„JIP“ - MARIBOR.

Proda se v Mariboru hiša, ki leži ob Dravi in je prikladna za vsa obrtna podjetja. Natančne informacije daje iz naklonenosti g. Rudolf Kiffmann, stavebnik, Maribor. 9172

Enonadstropna hiša s 7 sobami, v Sribit, ki obkroži 25 let, se odda v najem ali prodaja pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Lekarna u Sribiti 9176“ na upravo Slov. Naroda. 9176

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, 1. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5. 9112

Lekarna v večjem mestu v Sribit, ki obkroži 25 let, se odda v najem ali prodaja pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Lekarna u Sribiti 9176“ na upravo Slov. Naroda. 9176

Trstje za strone izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust **Steiner Anton**, Ljubljana, Jeranova ulica 13. Trnovo. 4256

Čreva, lepa, zdrava, za vse vrste klobas, se dobe po ugodni ceni pri tvorci Jos. Bergman. Poljanska cesta 87 v Ljubljani. 9185

Za božično drevo
okraske in svečke na debelo in drobno, **dale božično in novoletno razglednico** na debelo in drobno pri **L. Fovalek**, Ljubljana, Židovska ulica 4.

Na prodaj na Stajerskem
privatna trgovska hiša v Mariboru trgovina z manufak. in konfek. moderne izlozbe, 5 lokalov in lepo stanovanje za prejem; prvovrsten hotel 30. sob, restavracija in ves inventar. Ve- lika in majhna posestva, vile, hiše, trgovine in gostilne, umetne in valjčni mlini in druga posestva posreduje „Rodna Grada“ Karol Breznik, Celje Dolgo polje 3. 9027

Lepa vila.
V Ebenu šte. 19, pošta Kočevska Reka, se prodaja takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 6 sob, 2 kuhinji, nekaj pohištva, hlev sadni vrt, senjak, 2 se-ožeti, 2 njiv, 1 gozdič, dobro kapnico Vprašati pri **L. Grabner u. Celovec, Bahnhofstrasse 47** ali pri okraj. gozdarju Ed. Dietz v Ebenu, pošta Kočevska Reka, pri katerem se naj kupci pred ogledom zgleše. Posredovalci izključeni. 8550

Vecje posestvo
s poslopjem v dobrem stanju, z njivami, travniki in gozdovi ter z vso živino in poljedelskim orodjem pol ure od kolod. ora na Dolenjskem, okraj Novo mesto, se prodaja. Pojasnila v Ljubljani, Dolenjska cesta 10. 8543

„Odol“
voda za usta in zobe
Glavno skladišče in samoprodaja za Jugoslovavijo pri:
Geza Bošković
Ostjok 1.
Telefon: 268 i 624. 8953

Znatno znižane cene:
Vsi izdelki iz pristne volne izdelani v prvi domači oblačilni industriji v Ljubljani.
Veletgovina z oblekami
J. Maček
Ljubljana Aleksandrova cesta 3.

Penkala
ZLATNA NALIV PERA
iz predratnog materijala.
Prvoklasna izvedba, sigurnosti sustav.
PENKALA
automat. olovka, vazda zašiljena.
Dubivaju se u svim papirnicama.
Tvornica: Edmund Moser i dr., d. d. Zagreb.

Jelove in smrekove blode kakor tudi trame in deske kupuje Jos. Telban, Lesna trg vina. Dole - Borovna, 8972

Klavirje ugašuje in popravlja solidno in točno
Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška 45.

Baterije 1^a
na debelo in na drobno priroča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Isče se odvetnik ali svetnik
s pravico odvetništva za izbornu idčo pisarno na deželi. Ponudbe pod „Kompania 9142“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 9142

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVRNI TRG 1. Franko

1-1 1/2 milijona kron
privatnega kapitala se potrebuje za razširjenje izvrstno uspevaločega industrijskega podjetja na Stajerskem ki je na najboljšem glasu. Pogoji ugodni. Varnost popolna. Za 3 leta. Ponudbe pod „O. d. c.“ na Tajništvo JDS, Ljubljana (Narodni dom). 9199

Svinčene šibre
(šrol)
vseh velikosti izdelujejo
Braća Sauerbrunn
Zagreb, Sajmlšte 58.
Vzorci brezplačno.

Zitno kavu in fino marmelado
ponuja d. d. Triglav, tovarna hrani v Šmarci pri Kamniku. Istotam se kuopuje zadevne surovine. 7031

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični materijal, betonsko železo, različen železni materijal in motorje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

„NADA“
tvornica dvopeka
Neumann i. dr. Zagreb.
Proizvajajo:
Kekse, biskvit, dvopek i razno pecivo za čaj. Zastopnik za Kranjsko
L. Ježek
Ljubljana, Stritarjeva ul. 7. 90

moške zimsko obleke od K 1320— naprej
suknje 1430—
modne in športne hlače 500—
deške obleke 680—

Penkala
ZLATNA NALIV PERA
iz predratnog materijala.
Prvoklasna izvedba, sigurnosti sustav.
PENKALA
automat. olovka, vazda zašiljena.
Dubivaju se u svim papirnicama.
Tvornica: Edmund Moser i dr., d. d. Zagreb.

100 tisoč vreč praznih
ze rabljenih raznih velikosti, prodaja trvdka **De'Blacco & Borghese, Trst, Via Sallco št. 7.** 9093

Kupijo se
stara, tudi pokvarjena dvokotlesa, živalni, pisalni in razni stroji.
F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.

Božična prodaja!
Preproge, prev eke, zastorji, namizna posteljna in klavirska pregrinjala, koci, orientalski šali in vezanine po najnižji ceni. **„Teppichhaus“**, „Zum Tischen“, Ketschberg gasse 1, Graz (Deutsch-Österreich). 9081

Krejac Ivan Magdič
Gledališka ulica št. 7.
se priporoča za izdelovanje oblek. Zaloga finega zagledkega blaga.

Mirno sobo s hrano in celokupno postrežbo isče mlad akademsko neobraten gospod, tujec, finejši kakovosti, samo pri boljši rodbini, po možnosti v vili v bližini centra. Ponudbe pod „Samo pri boljši rodbini 9087“ na upravo Slov. Naroda. 9087

Skoraj nova oprava za špecerisko trgovino se takoj prodaja. Naslov področe je Adria v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5. 9186

Strihnin
za živali roperice in fosforovo pasto
za pokončevanje vian ima v zalogi droge je Adria v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5. 9186

Vladimir Arko, Zagreb
veletgovina vina, pecara i tvornica likera
traži izkusne prvovrstne zastupnike i putnike sa velikim krugom stalnih mušterija, po cijeljoj Jugoslaviji.

lv. Jaxin sin
Dunajska c. 15., Ljubljana.
šivalni stroji in stroji za pletenje izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu Ustenovljena 1. 1857 Vezanje pouzajo brezplačno
Pisalni stroji „Adler“
Centki zastoni in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Snyla, Walfenrad. Začasno znižane cene.

brez odbitka!
Cene srečk za vsaki razred:

1/1 srečka 48 dinarjev ali 192 kron	1/2 srečke 24 dinarjev ali 96 kron.
1/4 srečke 12 dinarjev ali 48 kron.	1/8 srečke 6 dinarjev ali 24 kron.

Točno in brzo izplačilo vseh dobitkov
zajamčeno!
Naročbe iz vse države se vrše s pošto nakaznico pooblaščenim glavnim nabiralnici
Medjunarodna banka d. d.
odio razredne lutrije
Gajeve **ZAGREB** Gajeve
ulica 8. ulica 8.
Največja izbira števil!

Gradbeno podjetje
ing. Dukić i drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v lo stroko spadajoča dela.

Državna razredna loterija.

Pivo žrebanje 3. in 4. Jan. 1921.
100.000 srečk - 50.000 dobitkov.
5 dobitkov
od 60.000— do 600.000—
dinarjev ali od 240.000— do 2.400.000— (dva milijona štiristotisoč kron)
Vsaka druga srečka mora dobiti!!!
Izplačilo vseh dobitkov v gotovem novcu
brez odbitka!!!
Največji dobitek v srečnem slučaju:
dinarjev 1.000.000 (en milijon) ali
kron 4.000.000 (štiri milijone)
nadalje
600.000—, 400.000—, 200.000—,
150.000—, 100.000—, 80.000—,
70.000—, 60.000—, 50.000—,
50.000—, 2 po 40.000—, 5 po 30.000—, 18 po 20.000—
dinarjev odnosno
2.400.000—, 1.600.000—, 800.000—,
600.000—, 400.000—, 320.000—,
280.000—, 240.000—, 200.000—,
200.000—, 2 po 160.000—, 5 po 120.000—, 18 po 80.000— kron itd
brez odbitka!
Cene srečk za vsaki razred:

1/1 srečka 48 dinarjev ali 192 kron	1/2 srečke 24 dinarjev ali 96 kron.
1/4 srečke 12 dinarjev ali 48 kron.	1/8 srečke 6 dinarjev ali 24 kron.

Točno in brzo izplačilo vseh dobitkov
zajamčeno!
Naročbe iz vse države se vrše s pošto nakaznico pooblaščenim glavnim nabiralnici
Medjunarodna banka d. d.
odio razredne lutrije
Gajeve **ZAGREB** Gajeve
ulica 8. ulica 8.
Največja izbira števil!

Telefon Elev. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SMS 12.051

Obrastuje vloge na tekoči račun s

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg številka 4,

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najkulantneje.

4%

od dne vloge do dne dviga.

Tovarna Barva vsakovrstno - blago

Jos. Reich Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. **Svetlolika** ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice: **Maribor** **Novomesto** **Kočevje**

Soposka ul. 38. Glavni trg številka 39.

BALKAN delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: SPEDBALKAN.

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicijska vsa vrsta. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. poštami, vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s trome juž. žel. Carinska agentura javnih skladišč.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji

Slov. pisarniški koledar za l. 1921

v tedenski skladni in v književni obliki je pravkar izšel in se dobi pri naslednjih ljubljanskih tiskarnah: **lg. M. Kleinmayr & Bamberg**, **Jugoslovanska knjižarna**, **L. Schwenker**, **Naredna knjižarna**, **M. Todor**, **A. Zesobko**, **Ivan Galicki**. Obe izdaji za ceno po 28 K sta prav okusno opremljeni in zelo praktični.

Manufaktura engros

skladišče Trst, postavlja franko Ljubljana carinarnica

R. Svoboda & Co

Trst, Piazza Vittorio Veneto 4.

Dopisi Hotel Slon, Ljubljana.

Manufakturna trgovina

J. Ravnikar, Ljubljana

Kolodvorska ul. 23 (vhod skozi voze).

Zaloga zrnja, vseh vrst perharitov, hlačev, tkanin, calicjev, oksfordov, šifonov itd. itd. po najnižjih cenah.

Krasne prostore

na najboljšem prometnem mestu v Ljubljani pripravne za kavarano, veletrgovine, bazare itd. v novi palači, ki bode dogotovljena v letu 1922 odda

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Resnim reflektantom so na razpolago načrti in podrobnosti.

Ribje olje pristno norveško je sveže došlo in se dobi na drobno in debelo. — Drogerija „Sanitas“, Celje.

Fran Raunikan

mesni tesarški mojster

Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Telefon 415 Poštino-čokolni račun 11.428

prevzema po danih kakor lastnih načrtih zgradbo mostov, jezo, hiš, vil ter razne gos. odarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vitne utice, verande ter razna druga vrsta arhitektonična dela. — Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže, vrata, okna itd.

Za razne industrijske strobe opozoriam klesati na moje patentirane nosilce za večje proste razpote od 12-50 m. — Parna žaga in strojne delavnice.

Za Nove leto naročite pravočasno

Vizitke

v Naredni tiskarni ali v Naredni knjigarni.

Tobelbad pri Gradcu.

Sanatorij

Chefarzt Dr. Ferdinand Röder.

Vse leto odprto. Termalni vreli. Absolutno zaveten kraj. Zaprti termalni plavalni basini. Elektro-hidro-terapija. Dietno zdravljenje. Pojasnila daje Sanatoriums-Leitung und Auskunftsstelle Wien I., Leubingerstrasse 3, Fernsprecher 58485.

Priporočila se tvrdka

Jos. Petelinc,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

švarniška zaloga šivalnih strojev v vseh opremljen za domačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezni deli za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Pozor! Pozor!

Ne zamudite prilike si ogledati novourejeno manufakturno in modno trgovino

DRAGOTIN SIREC, CELJE,

Cankarjeva ulica št. 4 zraven davkarije

Slavnemu občinstvu in trgovcem vljudo naznanjam, da sem otvoril popolnoma novo urejeno trgovino z manufakturnim in modnim blagom. Založil sem jo z ogromno množino krasno sortiranega blaga po čudovito nizkih cenah. Za naklonjenost se cenjenim odjemalcem priporočam, zagotavljač prijazno in solidno postrežbo z odličnim spoštovanjem

DRAGOTIN SIREC.

Vedno novosti. Konkurenčne cene.

Indelki prve vrste.

Barve za obleke „Efekt“

dobro razprijive barve, ki se ne odpero in so stanovitne. Karton s 100 zavitki SHS K 45—

Črnila za usnje,

za čevljarje, jako izdatno. Zavitki za liter prima črnila, karton s 25 zavitki SHS K 125—

Črnila za pisanje (prašek)

v zavitkih in odprto na vago. — Točna dobava gro-sistem proti bančnemu zavarovanju.

Chem. Fabrik

F. Schüller & Sohn,

Amstetten M. Oest.

Popravila strojev

(avtomobili) i.t.d. ter vsa ključavničarska dela prevzema meh. delavnica Zg. Šiška 96. Naročila sprejema

Ing. Petrowicz, Ljubljana, Celovška c. 66/1.

Naznanilo! Cenjenim damam vljudo naznanjam, da sem po svojem pokojnem možu prevzela krznarsko obrt ter jo bodem izvrševala s pomočjo poslovođe. Za nadaljna naročila kakor izdelovanje kožuhovinskih garnitur in njih moderniziranje se najtopleje priporočam.

A. ROT, krznarstvo Ljubljana, Gradišče št. 7.

Pozor!

Prodaja čevljev po zelo znižani ceni pred Božičem pri tiskarji

Ant. Krisper,

Mestni trg št. 26.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. —

Delniška glavnica 50.000.000— kron.

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni zalogi 45.000.000— kron.

— Telefonska številka 201 in 415. —

Glavnica z rezervami 95.000.000— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Pljuju in Brežicah.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju

Prodaja srečk razredne loterije. Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE